

ACOMPLIMENT DE VOLUNTATS DEL CANONGE RIPOLL I VILAMAJOR, VIST A TRAVÉS DE L'EPISTOLARI

per *Ramon Miró i Baldrich*

PRELIMINARS

El canonge Ripoll i Vilamajor, en el seu últim testament, lliurat al notari de Vic, Miquel de Febrer i Cors, el vint-i-vuit d'octubre de 1843, disposava que fossin marmessors els seus cosins, el canonge Josep Miró i el prevere Joan Castelló, i que aquests havien d'acomplir allò que de paraula i en escrits els tenia comunicat. D'aquí la importància de veure a través de l'epistolari l'expressió de voluntats feta pel propi canonge Ripoll, i com després, en carteig entre els dos cosins, l'anaren acomplint. La temàtica depassa amb molt allò que en remarcuem i que comentarem més al detall. Precisament per aquesta raó, farem altres exploracions, entre les moltes possibles que ens permeten els textos.¹

Tots els documents transcrits a l'annex provenen del fons documental del canonge Jaume Ripoll i Vilamajor existent a l'Arxiu Episcopal de Vic, i en aquest cas tots ells provenen d'un mateix llibre-arxiu, on es troben encartats juntament amb molts d'altres, manuscrits en llur major part.

ÀMBITS FAMILIARS

Sabem que Jaume Ripoll i Vilamajor² va néixer a Preixana, on fou batejat el vint-i-quatre de febrer de 1775. Els pares continuaren vivint a Preixana, però la

1 .- Vida quotidiana, problemes de salut, de diners, de família, fets històrics, polítics, festes, difusions de cultes, etc.

2 .- En endavant usem la forma Vilamajor perquè és la forma dominant del cognom en els documents transcrits i, com ja precisàvem en el primer article de presentació del personatge, és aquesta la forma més usada al

família de la part de la mare (Vilamajó) es trobava residint bàsicament a Bellpuig. Encara que Jaume Ripoll, des que fou nomenat canonge de Vic, visqué la major part del temps a Vic,³ i només unes temporades determinades a Barcelona (molt més llargues a partir dels anys trenta), devia anar fent visites als familiars urgel·lencs, i fins i tot arribà a comprar una casa a Bellpuig on, a la vellesa, parlava de la possibilitat de retirar-s'hi a viure, tot i que mai no ho va fer.

L'exploració dels documents des del punt de vista de reconstruir parentius dóna una colla d'informacions interessants, algunes clarament especificades i algunes altres que caldria complementar amb altres fonts, tot i que aquí n'aventurem en algun cas la interpretació tot indicant-ho.

Quan parla dels seus familiars, d'un costat veiem el desig de ser-ne distant per no quedar afectat per problemes familiars; de l'altre, trobem que té més afinitat amb el costat de parentiu matern, els Vilamajó (de Bellpuig), que no pas amb el patern, els Ripoll (de Preixana). Això últim, ho deixa clar en dos moments diferents: quan parla d'una peça de terra situada a Preixana, plantada d'oliveres, que era dels Vilamajó i, en canvi, s'apropriaven dels fruits els Ripoll (i ell callà mentre visqué son pare –carta del 14 d'octubre de 1843–), i quan estableix la distribució dels seus diners, en què destina un terç a la família, amb prioritat dels Vilamajó sobre els Ripoll (carta del 14 d'agost de 1839).

Les cartes editades són, en llur major part, entre tres cosins: els canonges Jaume Ripoll i Vilamajó i Josep Miró i Vilamajó, ambdós canonges a Vic, compartint casa des que s'hi traslladà el segon, i el prevere beneficiat a Sant Martí de Maldà, Joan Castelló i Vilamajó.

El parentiu sembla implicar que les tres mares eren germanes Vilamajó,⁴ de Bellpuig, encara que una es casés amb Ripoll i anés a viure a Preixana, l'altra amb Miró, i es quedés a Bellpuig, i la tercera amb Castelló i passés a viure a Sant Martí de Maldà.

Quant als germans de Jaume Ripoll, trobem Raimunda Ripoll, que s'havia casat amb un Sellés i, als anys quarantes, ja era viuda; tenia una filla, també Raimunda de nom, i igualment viuda en aquells anys, amb dues filles, una a Preixana i l'altra a la Floresta. I el germà Antoni Ripoll, que s'havia casat i vivia a Verdú;

nivell de les relacions familiars, mentre que la forma Vilamajor era la variant més formal, usada pel canonge especialment per a les publicacions o per al carteiig més seriós i erudit. Ens permetem, doncs, el joc de mantenir la forma Vilamajor al títol per no confondre en la referència culta al personatge, i d'usar la més familiar –la dominant al carteiig– en el cos de l'article, en què anem comentant els fets i les disposicions, així com els indicis i les divergències.

3.- La casa a Vic es trobava al carrer de la Ramada, prop de la catedral.

4.- El tractament entre ells sempre és de "cosins", sense especificar si són cosins germans o cosins de cosins; la coincidència en el segon cognom de tots ells i el tractament de confiança, però, fan pensar en una relació de cosins germans.

aquest tenia una filla, Gertrudis, donzella, que es casarà el 30 de març de 1845 i rebrà dot de l'herència del canonge Ripoll; i també un fill, Ramon, fill pàrvul, a qui paguen estudis també amb diners de l'herència.

L'altre canonge, Josep Miró i Vilamajó, té dos germans almenys, Bonaventura Miró i Raimunda Miró;⁵ el primer, casat, vivint a Bellpuig, té un fill, Pere Miró. Sembla que és aquest el mateix fill que, el 1846, és lliurat del servei militar pel pagament de quota (a càrrec de diners de l'herència del canonge Ripoll), i després ha fet la calaverada de casar-se "á son antojo, separát de sos pares".⁶ La germana Raimunda Miró, soltera o viuda, acaba per marxar a viure a Vic, almenys una temporada, al costat del germà canonge.

I el prevere beneficiat Joan Castelló i Vilamajó, que viu a Sant Martí de Maldà, hi té un germà, Martí Castelló, el qual té almenys un fill, Josep;⁷ té també una germana, Magdalena, la qual té dues filles, que serien les nebodes Magdalena i Antònia. Les relacions familiars de Joan amb el seu germà Martí semblen ser un xic tempestuoses, sobretot pels problemes de la distribució de l'herència Ripoll / Vilamajó. Per l'epistolari veiem que en un moment determinat passa a viure a Tàrrrega, al costat del doctor Jover, que els portava els assumptes legals.

Ahora, veiem que la branca Vilamajó està també emparentada amb els Culleré de Belianes i amb els Aiguadé (aquests últims vivint a Bellpuig i a Vilanova).

En la relació entre els tres eclesiàstics, hi ha un parer comú que cal viure lluny de la família per poder viure descansat i sense que t'afectin els problemes familiars, que acostumen a ser nombrosos.⁸ I aquests problemes creixen encara més per a cada un d'ells si el clergue en qüestió té una certa comoditat econòmica o administra uns diners addicionals, com és doblement el cas, i els altres familiars veuen que en poden treure profit, tenint, com tenen, moltes més necessitats que les que pugui tenir un eclesiàstic (tot i la incerta època política en què els tocava viure).

També vam parlar en la primera aproximació al tema de la solidaritat entre el grup eclesiàstic familiar. Trobarem com un primer canonge Josep Vilamajó,

5.- Anomenats familiarment Ventura i Munda. És força probable que també sigui germà d'ells Magí Miró, que apareix als comptes com vivint a Bellpuig, en el mateix pla de consideració que Martí Castelló i com a cosí de Joan Castelló. Sembla confirmar-ho Joan Castelló, a la carta datada el vint-i-vuit de juny de 1848, quan diu al canonge Miró: "Lo dia que me visità lo Ventura, apar estaba sentit de alguna expressio de ta carta, relativa al assumto ó casa del altre germa Magí"

6.- Carta del canonge Josep Miró, de data cinc de setembre de 1846.

7.- És qui anirà a estudiar a la Universitat d'Osca (ref. carta de vint-i-dos de juny de 1844). Eren germans seus els també nebots de Joan Castelló, Francisco i Igualada? O bé ho eren Maria Picard i el seu germà Martí Castelló, que apareixen al mateix compte, tot i que en aquest cas Joan Castelló no dóna llur parentiu amb ell?

8.- Vegeu MIRÓ, 2006, pàgs. 32-33. Per les cartes, ja veiem els conflictes entre els germans Josep Miró i Bonaventura Miró (atemperats per la distància), i també els de Joan Castelló amb Martí Castelló, que han portat el primer a la decisió de traslladar-se a viure a Tàrrrega.

a Vic, doctor i ex-professor a la Universitat de Cervera, havia propiciat el pas al nomenament també de canonge de Vic per a Jaume Ripoll i Vilamajó, cosí seu; com aquest havia ofert al seu cosí Josep Miró la possibilitat d'accedir al càrrec de rector de Sant Martí Cescorts i, posteriorment, l'havia proposat al seu torn com a canonge a Vic i, aconseguit el nomenament, li havia fet lloc per viure a la seva pròpia casa. I com l'altre cosí d'ambdós, Joan Castelló, projectà en un moment determinat la possibilitat de traslladar-se també a Vic, a viure amb Josep Miró.⁹ Tot el joc es dona, com podem comprovar, en la línia de parentiu Vilamajó.

Si les solidaritats per parentiu funcionaren bé entre aquests eclesiàstics, no sembla que funcionés igual de bé la vida en comú en l'únic cas en què es va donar, és a dir, entre el canonge Jaume Ripoll i Vilamajó i el canonge Josep Miró i Vilamajó. Els primers anys, la desavinença degué ser més aviat interna per part de Josep Miró i devia esdevenir tolerable perquè aviat Ripoll i Vilamajó marxà cap a Barcelona, on residí llargues temporades, tot ocupat en les seves recerques arxivístiques;¹⁰ però quan, ja a la vellesa i amb tota una aurèola de reconeixement professional rebuda a Barcelona i a Madrid, tornà a Vic, sabem –per pròpies declaracions de l'implicat– que al seu cosí Josep Miró se li féu costa amunt la convivència i li augmentaren els vòmits, com una mena de conseqüència fisiològica del malestar psíquic que experimentava. I això tot i que la malaltia anava prenent ja en el canonge Ripoll i aquest es trobava lluny de ser “lo Ripoll” d'altres temps, com reconeix Josep Miró, alhora que manifesta en bona part la culpa del problema, per no haver sabut reconèixer i acceptar amb prou aquiescència o resignació la superioritat intel·lectual del cosí –que, altrament, li era prou patent–.

D'aquest problema no sembla que en fos conscient el canonge Ripoll i Vilamajó, puix que el trobem fent confidències a Josep Miró de com volia que es distribuís la seva herència i, en el testament, els deixava a ell i a l'altre cosí eclesiàstic, Joan Castelló, com a cohereus i marmessors alhora, amb confiança sobrada que actuarien a total satisfacció seva.

ÚLTIMES VOLUNTATS

Als textos que hem recollit a l'annex hi ha tres documents on es dona informació prou detallada de les últimes voluntats del canonge Ripoll i Vilamajó.

9.- No hem confirmat el traspàs de la rectoria de Sant Martí Cescorts. Sí que va ser rector d'Òdena, i n'era ex-rector el 1843; els llocs entre els quals dubta d'anar són Igualada (amb la proximitat d'Òdena), Vic (perquè podria viure a casa del cosí canonge, Josep Miró) i Tàrraga (proximitat a l'àmbit familiar).

10.- Josep Miró pren possessió del canonicat al març de 1821; Ripoll i Vilamajó és nomenat corresponent de la Real Academia de la Historia, de Madrid, el 1817, i membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona el 1835; si en aquest període ja feia estades sovintejades a Barcelona, a partir de 1835 hi residirà amb més continuïtat que no pas a Vic; retorna a Vic, on es troba, malaltís, el 1842 i ja no se'n mourà; mor a Vic el quinze de novembre de 1843.

El primer és una carta autògrafa d'ell mateix, adreçada al seu cosí Josep Miró; escrita des de Barcelona, el catorze d'agost de 1839, li diu que es troba “molt atropellat” amb “lo calor” i que, tot i que ha recobrat les ganes de menjar i que no ha decaigut el seu esperit, “me apar que en certs moments me'n aniria sino ab gust, alomenos ab poca repugnancia de aquestos barris.”

Li recorda llavors que el seu testament és en poder de Fàbregas, i que tenen la seva confiança per poder variar-lo (segurament els dos cosins, Miró i Castelló). Tot i així, li recorda a la menuda les disposicions pròpies:

Quant als diners, cal que en facin tres parts, una per la pròpia ànima del difunt, una altra pels parents pobres (“principalment per dotació de donellas primer y ab majoria de Vilamajor, y despres de Ripoll”) i la tercera pels pobres de la ciutat de Vic.

La primera part es traduïa en les misses i altres oficis religiosos a dir i/o a fer dir per l'ànima de Jaume Ripoll, tant en esglésies parroquials com en convents.

La segona part era la destinada a la pròpia família, tot i indicar tres elements de prelatió o preferència: la necessitat (pobres), el dot a les noies per a ben casar-les i la preferència de la línia materna (Vilamajó) sobre la línia paterna (Ripoll).

La tercera part, destinada a almoïna per als pobres de Vic, la distribució havia de ser competència exclusiva de Josep Miró, que era qui hi continuaria vivint.¹¹

Quant a llibres i mobles, dóna permís a Josep Miró perquè els usi durant la seva vida i tan sols li posa l'objecció que després de morir-se el cosí se'n faci “encant públic” com era costum, puix que no vol que es dispersin.¹²

Quant al “monetari”, és a dir, la col·lecció de monedes i medalles que havia anat aplegant durant la seva vida, els indica que han de donar-lo a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, en donació graciosament (donació gratuïta) les peces de plata i de coure, i les peces d'or a pes (a canvi del valor a pes, que acostumava a correspondre al valor monetari indicat a la moneda).¹³

11. - La distribució d'aquesta part, diu el canonge Miró que la feia “ab economia y autorizadas ab recomendació de papeletas dels SS. Domers” (és a dir, aconsellat pels domers de la pròpia església catedral de Vic). Carta a Joan Castelló, datada el catorze de desembre de 1843.

12. - Ja vam comentar en l'anterior treball que aquest desig acabà per no acomplir-se, puix que els llibres van ser venuts després de la mort del canonge Josep Miró. A més a més, per la carta del canonge Miró al cosí Joan Castelló, datada el tres d'agost de 1846, sabem que aquest últim també s'endugué alguns llibres del canonge Ripoll per a ús personal, puix que li diu si -entre els llibres que va prendre- s'endugué el primer volum de la Història del Papa Gregori VII, perquè ell troba que només té el segon volum i l'obra, a mitges, no aprofita a cap dels dos.

13. - Per això fa l'aclariment “y si volecu las de or tambe las entregareu pagant per ellas lo que pesen; ço es, si la moneda pesa ó val un duro, dega entregar la Academia lo duro tan solamente.” Creu explicar-se prou bé, però en cas contrari, li diu, cal que no repari en fer-li-ho aclarir. Com veiem pel carteiig entre els cosins Miró i Castelló, s'acomplí la donació però pagant l'Acadèmia el valor en metàl·lic de les monedes d'or i de plata.

La part que li correspon de l'herència Vilamajó, en terres, bàsicament, estableix que vagi a parar als parents corresponents de la línia que queda (alguna peça de terra “á favor dels dos externs fills de la Magdalena,¹⁴ deixant lo restant per lo hereu”). I una peça de terra d'Anglesola, als fills d'Aiguader.

I finalment la seva casa de Bellpuig, casa que ell personalment havia comprat i no li havia estat transmesa, per tant, per patrimoni familiar, disposa que l'apliquin a l'Ajuntament o al “parroco”, en destinació a habitació d'un mestre de llegir, escriure i doctrina cristiana, tot incloent també l'hort per a aquest quefer. Afegeix, a més, que, en cas que s'hi oposessin els nebots, llavors apliquessin el que li toca d'herència familiar a la mateixa finalitat: dotar millor el magisteri.

El segon document que publiquem on surt l'expressió de les últimes voluntats del canonge Ripoll i Vilamajó és una carta de Josep Miró al seu cosí Joan Castelló, datada el catorze de desembre de 1843; davant la possible actitud de suspicàcia de Joan Castelló, Josep Miró li resumeix les últimes voluntats del canonge Ripoll, que diu tenir en escrits autògrafs i que pràcticament vénen a ser la còpia-resum de la carta que el canonge Ripoll li havia enviat l'any 1839 i que hem comentat abans. No hi ha cap alteració significativa, respecte a la carta del canonge Ripoll, només resum o abreviatura de certes parts, totes donades en el mateix ordre, com podem comprovar en els textos respectius de l'annex.

El tercer document és una avinença entre els dos que potser devia preparar el canonge Miró perquè, a l'anada de Joan Castelló a Vic, signessin ambdós i així els servís per poder prendre decisions a títol individual sense necessitat de la signatura de l'altre, en aquestes. No porta data, però aquesta no devia diferir massa de la carta de desembre de 1843. Hem transcrit el text de l'avinença a la segona part de l'annex, tot i que aquest document no va signat per cap dels dos i, per tant, és una simple còpia o una variant del document final que signaren.¹⁵ La variació més important, en aquest text, és que quantifica els diners a repartir: dues mil lliures per als pobres de la ciutat de Vic, dues mil lliures per a la família i tot el que resti (mobles i metàl·lic), destinat a sufragis de la seva ànima i de d'altres de la família de qui tenia obligació.

EL DESTÍ FINAL DE LA CASA DE BELLPUIG

A les dues cartes inicials, del canonge Ripoll, veiem explicitat per ell que la casa de Bellpuig havia estat adquirida per ell mateix, per compra, i, a la segona,

14.- Probablement es refereix a Magdalena Castelló, germana de Joan i Martí Castelló.

15.- La lletra es veu més esmerada i millor cal·ligrafiada que la de les cartes, i encara que podria ser del canonge Miró, no es veu clar que ho sigui.

fins es planteja la possibilitat d'anar-hi a viure.¹⁶ A totes dues cartes (l'una al cosí Miró i l'altra al cosí Castelló) fa expressa referència a la seva voluntat que la casa sigui destinada a l'ensenyança. Si a la primera parlava de destinar-la per a habitació d'un mestre, en la segona diu que ha de ser “un establiment publich de ensenyansa”, però afegeix que això pot ser a la mort dels dos cosins, puix que, mentre visquin, els dóna dret a poder-hi habitar, primer a parts iguals i enterament per qui sobreviurà a l'altre.

Ja sabem que cap dels dos cosins eclesiàstics hi anà a residir, i hagueren de fer front a noves despeses de manteniment, alhora que la llogaren a tercers. I és en les obres de renovació que volen fer aquests tercers on, tant el canonge Ripoll com, després, el canonge Miró i el beneficiat Castelló intentaran gastar el necessari, però no el convenient per l'estadant i no necessari o superflu per a la casa, i aquí hi tenen tema de tractament repetit a les cartes. Per les referències donades als comptes de 1844, els ingressos per la casa vénen “Del Segarreta y Foguet”. Més endavant, a la carta adreçada per Gaietà Fornés al canonge Miró el vint-i-nou de desembre de 1853, trobem que es fa referència al fet que la casa fou llogada pel prevere Joan Castelló a Ramon Foguet; ara ja és mort Joan Castelló i per això, en ocasió que Ramon Foguet ja ha deixat la casa, han d'acabar de destriar el que correspon pagar i a qui per unes millores fetes.¹⁷

En cartes anteriors, encara entre els dos cosins eclesiàstics, trobem com el canonge Miró explica detalladament una intenció alternativa que també li havia comunicat el canonge Ripoll, de destinar la casa no a un mestre sinó a establir-hi monges d'ensenyança. A la carta que li escriu el tres d'abril de 1845, li ho explica prou detalladament. Tant el primer parer del canonge Ripoll que calia establir-hi un Magisteri perquè “lo brusco del geni de eixos paisanos eran mes efecte de falta de instrucció que inclinacions aclimatadas”, com el fet que “als ultims temps de sa vida parlaba ab molta afició de establir monjas de ensenyansa.”¹⁸

Aquestes monges, que reconeixien com a fundadora Joaquina de Vedruna, feia ja uns tres anys que s'havien instal·lat a Sant Joan de les Abadesses, i s'encarregaven dels malalts de l'hospital, alhora que destinaven algunes germanes a la instrucció i ensenyança de les nenes; ell s'havia assabentat bé dels tractes que

16.- Carta al cosí Joan Castelló, el catorze d'octubre de 1843. Li diu que hi facin les obres de manteniment necessàries

17.- En concret, Ramon Foguet reclama que si deixa a la casa unes millores, en especial d'unes portes noves que hi posà, n'hi paguin part si les hi ha de deixar. En cas contrari, seria perjudici per a totes dues parts.

18.- Joaquina Vedruna, vídua retirada a Vic, havia fundat l'Institut de Religioses carmelites de la Caritat l'any 1826 ajudada pel pare caputxí Esteve d'Olot, amb nou germanes més; aviat havien obert quatre cases més; degut a la guerra civil havien marxat a Perpinyà, però tornà el 1843; el seu retorn hauria animat el canonge Ripoll i Vilamajó a comentar-li al seu cosí Josep Miró que la casa de Bellpuig podia servir per obrir a la població una nova casa de les germanes carmelites dedicada a l'educació. Era només una apreciació oral i, vistos encara els problemes polítics del moment i les difícils relacions amb l'estament religiós, de difícil acompliment.

Alumnes de l'Escola Mare de Déu del Carme l'any 1942, davant dels porxos de la plaça Sant Roc.
(Foto arxiu Ramona Pons). Publicada a *El Pregoner d'Urgell* núm. 585, a la secció *Tot remenant la calaixera*

feren a la població de Sant Joan de les Abadesses i li ho explica al cosí Joan, tot comentant que veu difícil que puguin fer el mateix, i que “lo millor seria dotar bé lo Magisteri” (és a dir, el mestre de llegir, escriure i doctrina cristiana). Li encarrega que amb el doctor Jover pensin bé en com resoldre-ho i si podrien trobar un “Preceptor de habilitat”.

Al cap d'un mes, a la nova carta que li envia en data vuit de maig, el canonge Miró veu els problemes que encara comporta establir uns béns determinats del canonge Ripoll per al magisteri, per resistència de familiars, i acaba recomanant-li: “Suposat que lo projectat establiment no dega verificarse fins á seguida la mort dels dos, no debem precipitarnos á ell.”¹⁹

Dos anys després, en carta datada el dos de maig de 1847, el canonge Miró torna a fer referència al tema. Diu que no ha parlat encara amb dona Joaquina “esperánt carta tua, y saber ton modo de pensar.” Li diu que si ella hagués baixat a Vallbona de les Monges haurien pogut parlar directament i potser haurien fet un

19 .-És a dir, dels dos cosins interlocutors, Josep Miró i Joan Castelló, puix que en vida podien disposar ells personalment de la casa com a vivenda si volien, com ja hem assenyalat abans que havia manifestat el canonge Ripoll.

projecte. Les noves circumstàncies polítiques fan que torni a veure difícil realitzar aquest projecte “per la falta de estabilitat en fundacions, per axo ho deixarem.”

Al desembre de 1853 consta com a difunt Joan Castelló, sense que aquest assumpte hagués estat resolt encara. La mort de Joan Castelló possibilitava que el canonge Miró pogués tornar a plantejar-se l'afer, ara sense haver de concordar prèviament el criteri de la seva part. La carta de Gaietà Forns, de 29 de desembre de 1853, deixa entendre que ja en aquella data el canonge Miró havia acordat amb les germanes carmelites la cessió de la casa, i aquest era el cas ja previst que obligava Ramon Foguet a "desocupar la casa".

El tercer document que reproduïm a la segona part de l'annex, les “Notas particulars ...”, ens informa com finalment s'instal·là la “Casa de ensenyansa pública de Hermanas Terciarias del Carmen en Bellpuig”, que la germana superiora fou la germana Eugènia del Carmen Molist, el director general era el reverend Bernat Sala, i el canonge Miró els lliurà a compte del canonge Ripoll dues mil quatre-cents lliures al març de 1854.²⁰ Segueixen tota una colla de precisions d'on es troben els diners a la casa de Vic, i quins són del canonge Ripoll i quins del canonge Miró, perquè el futur hereu absolut o de confiança del canonge Miró destriï la part corresponent a cada un.

El canonge Josep Miró, doncs, pogué finalment acomplir plenament la voluntat última del canonge Ripoll i Vilamajó d'instal·lar a la casa de Bellpuig el col·legi de germanes del Carme i encara podia saber-ho la germana fundadora, Joaquina Vedruna, que moria poc després, el vint-i-vuit d'agost d'aquell mateix any.

LES MISSIONS DEL PARE CLARET

Nascut el 1807 a Sallent, Antoni Claret, fill de teixidors, havia treballat en l'àmbit del tèxtil a Barcelona fins al 1829, en què torna a Sallent i després a Vic, a estudiar al seminari.²¹ El 1834 tenia ja el presbiterat i, el 1839, tenia aprovats els set cursos de Teologia. A l'estiu d'aquell any deixà les ocupacions parroquials per dedicar-se plenament a activitats missioneres de predicació en català (en uns temps en què la predicació en castellà havia guanyat força terreny a Catalunya, especialment a les ciutats). Al 1840, essent regent a Viladrau, fa missions a Espinelves, Seva, Igualada i Santa Coloma de Queralt. Passat el parèntesi del trienni liberal, el trobem en plena activitat missionera; el 1845, constitueix la Congre-

20 .- Sabem que es comprometé també a un ajut econòmic el capellà major de l'església parroquial de Bellpuig, Baltasar Alzamora, el qual aportà seixanta lliures i féu donació de mil lliures en el seu testament. Per contra, l'Ajuntament tan sols es comprometia a tramitar els permisos i a aplanar el camí (vegeu CÒNSUL, 2004, pàg. 32).

21 .- Pel resum de dades biogràfiques usem ZABALA, 1943, complementat per la nota biogràfica de la GEC (redactada per Eufemïa Fort i Cogul i Joan Bonet i Baltà).

CAMÍ
DRET Y SEGUR
PER ARRIBAR AL CEL,

ESCRIT
PER LO IL-LM. D. ANTON CLARET,
Arquebisbe de Trajanópolis, in part. inf.

Y AUMENTAT
PER LO MATEIX AUTOR.

51.ª EDICIÓ.

~~~~~  
AB APROBACIÓ DEL ORDINARI.  
~~~~~

BARCELONA.
LLIBRERÍA RELIGIOSA,
CARRER DE AVINYÓ, NÚM. 20.
1893.

gació contra la blasfèmia; des de 1846, l'acompanya en les missions el prevere Manuel Vilaró. El 1848 aconsegueix fundar la Llibreria Religiosa, que publicarà gran quantitat d'opuscles seus i també les seves obres més importants (com el *Camí dret i segur per arribar al cel*, que també es traduirà al castellà i serà un veritable best-seller pel nombre d'edicions i d'exemplars publicats).

El 1849 fundà, a Vic, la Congregació de Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria (claretians). Preconitzat arquebisbe de Santiago de Cuba per designació reial, rebé la consagració episcopal a Vic i marxà a Cuba el 1850; allí, l'any 1855, fundà la branca femenina de la Congregació (claretianes), així com altres institucions dedicades a l'educació i a la caritat. Tornà per viure a Madrid i ser confessor d'Isabel II, per petició de la reina, i posteriorment, el 1868, l'acompanyà a l'exili per ja no tornar.

L'època en què el trobem referenciat és l'any 1846, època de plena activitat missionera de predicació per Catalunya, però època en què encara no ha rebut distincions ni títols, ni ha endegat la Llibreria Religiosa, ni tampoc ha publicat gran cosa. Tot i així, l'activitat missionera ja era prou coneguda. S'hi refereix el canonge Josep Miró, en carta al seu cosí Joan Castelló (datada el tres d'agost). Diu que, a Vic, “tracta d'ocupar lo pulpít” el quinze d'agost, per fer després una novena de predicació seguida; i que a inicis de setembre passaria a predicar cap a Balaguer, les Borges Blanques, Maldà o Sant Martí de Maldà. No hi ha, però, cap valoració explícita sobre ell. El tractament és el correcte i adequat per a un prevere: “lo R[everend] M[ossèn] Anton Claret”.

Reprèn el tema en la carta següent, de cinc de setembre, per dir-li que ja s'han conclòs els dies de missió donats pel reverend Anton Claret. Els dies finalment han estat setze i “gracies á Deu se han conclòs”; és a dir, que per als eclesiàstics, que probablement es veien obligats a assistir-hi, ha estat un cert cansament, encara que no és obstacle perquè continuï referint-se a Antoni Claret amb els qualificatius de “lo acreditat y zelós R. Anton Claret”. Confirma al cosí que el missioner passa immediatament cap a Balaguer i després continuarà les missions a les Borges i a Maldà (ara sense vacil·lació entre Maldà o Sant Martí de Maldà).

EDICIÓ

Hem optat per transcriure el text amb el màxim de fidelitat, sense normalitzar ni l'accentuació ni la puntuació. En aquest últim cas, hem interpretat els dos punts com a punt i seguit, i hem deixat igual el punt i coma i la coma. Per algun dels textos reproduïts es pot veure ràpidament a què ens referim.

No hi ha problemes de lectura, encara que no el normalitzem, el text. Per altra banda, és interessant poder veure el tipus de regularitats usades a l'època dins l'àmbit cultural eclesiàstic, un àmbit de Midcult, en què, com hem vist, imperava encara la

llengua catalana, com passava també amb els historiadors del convent de Bellpuig de les Avellanes en llur epistolari (especialment Jaume Pasqual), tot contrastant, en canvi, amb els erudits barcelonins, els quals, en bona part, trobem que usen també el castellà en llur epistolari contemporàniament a aquests.

No hem desenrotllat gaires abreviatures, especialment si eren de significat evident i fàcil de veure (com la S. de servidor, al comiat de les cartes). En casos en què hem fet el desenrotllament, l'hem fet en la línia de regularitats que presenta el text, i així, no hem desenrotllat ll. per lliures, sinó per lliuras, tot respectant els tipus de plurals femenins usats.

Hem distribuït els textos en dos blocs, el primer, corresponent a cartes tan sols, i el segon, corresponent a papers diversos, on hi ha resums de comptes, de d'altres documents i fins i tot una mena de *curriculum vitae* fet pel canonge Josep Miró i Vilamajó, on fa resum dels fets més notables en la seva vida eclesiàstica, fins a esdevenir canonge de Vic.

BIBLIOGRAFIA

Montserrat CANELA i GARAYOA, Montse GARRABOU i PERÉS, *Catàleg dels protocols de Cervera*. Fundació Noguera (Sèrie inventaris, 8). Barcelona, 1985.

Isidor CÒNSUL, "L'Escola Vedruna a Bellpuig. Cent cinquanta anys d'història" a *El Pregoner d'Urgell*, núm. 588 (Bellpuig, 01.04.2004), pàgs. 31-35.

Agustí DURAN i SANPERE, *Barcelona i la seva història*, volum 3. *L'art i la cultura*. Ed. Curial (Documents de Cultura, 7). Barcelona, 1975.

Antonio ELÍAS DE MOLINS, *Diccionario biográfico y bibliográfico de escritores y artistas catalanes del siglo XIX*, volum II, Barcelona, 1895.

Ramon MIRÓ, "Notícia amable de Jaume Ripoll i Vilamajor" a *El Pregoner d'Urgell*, núm. 646-647 (Bellpuig, 06.09.2006), pàgs. 29-41.

Pío ZABALA, *El padre Claret. Retablos de una vida ejemplar*. Editorial Labor, Barcelona, 1943 (reimpressió de l'edició primera, de 1936).

ANNEX DOCUMENTAL

I. EPISTOLARI

1.

Barcelona. 1839, agost, 14

Carta del canonge Jaume Ripoll al seu cosí Josep Miró, també canonge. De Barcelona a Vic.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Cosí:

Rebuda la tua del 7, y en contestació á ella te dich, que la partida que rebí de Vinyas era de 750 lliuras, las que á estas horas haurá cobrat Sala de tu. Com la cosa apar no perilla, podem suspendrer ulteriors remesas. En quant al llibre no repares en entregarlo quant se proporcione portador segur encara que no sia franch.¹ Ab ell podrás tambe enviar la copia simple, si se troba, que no crech sia facil, de la fundació del benefici de Manresa, espressant lo que haja costat. Me alegro que vaja millorantse ta salut, ab lo que se veu que per ella es millor lo estiu que lo ivern. Per mi tambe era axi fins ara, mes per lo present ha variat. Lo calor me té molt atropellat, encara que he recobrat ja las ganas de menjar que havia perdut enterament. Me apar que *tempus resolutiones meas instat* atesa la debilitat de camas y de forsas que experimento, sens que per axó haja decaygut de esperit, puix me apar que en certs moments me'n aniria sino ab gust, alomenos ab poca repugnansia de aquestos barris. En // cas que Deu dispose de mi, ja sabeu que mon testament está en poder de Fabregas,² y teniu la confiansa, la que podeu variar, fent tres parts de tots mos diners. Una per la anima; altra per los parents pobres, principalment per dotació de donsellas primer y ab majoria de Vilamajor, y despres de Ripoll; y la tercera per los pobres de eixa de Vich. Los llibres y mobles si vols usarne durant ta vida, no reparos prevenint que de ninguna manera despres de ta mort no se'n fassa encant publich. Lo monetari podréu entregarlo a la Academia de Bonas Llettras de esta de Barcelona, ço es, las monedas de plata y coure grasiosament; y si voleu las de or tambe las entregareu pagant per ellas lo que pesen; ço es, si la moneda pesa ó val un duro, dega entregar la Academia lo duro tan solament.³ Jo no sé si me explico, en cas contrari, no repares en fermeho aclarir. En quant als bens de Vilamajor, lo Dr. Narcís estava empenyat

1.- Que calgui pagar-li pels ports.

2.- Doctor Nicolau Fàbregas.

3.- Pes i valor marcat a la moneda venien a coincidir, cosa que no vol dir que fos el valor real de la moneda, la qual, si era prou antiga, podia valer molt més en aquells moments, entre els col·leccionistes.

en ferme creurer que jo puch disposar de ells per haverse acabat lo vincle, pero sia com vulla, *por las quartas trabellianica* y etc. me toca una bona porció. Podréu pues disposar de alguna de las pessas de terra á favor dels dos externs fills de la Magdalena, deixant // lo restant per lo hereu, qui segons noticias fa de home de enteniment y en la actualitat es arcalde. La casa que es meva per compra, la aplicaréu al Ajuntament ó parroco, del modo que vaja millor per habitació de un mestre de llegir, escriurer y doctrina cristiana, anyadintli lo hort.

En cas se oposassen á esta disposició los nebots, á les hores podréu aplicar tot lo que me toca, al mateix fi, dotant millor lo magisteri. Lo empenyo de la pessa de terra de Anglesola lo podreu destribuhir entre los fills y fillas de Ayguader etc. Aquest es en resumen lo meu modo de pensar y ultima disposició, á la que vos podréu conformar sens escrupulizar en la execució. Continuaré en dir missa per lo capbrever fins á nova ordre. Dias ha que no me ha escrit lo Dr. Narcis,⁴ y me apar que quant ho verifique, no deixarà de parlar del matrimoni de sa neboda ab lo vostre hereu. A qui tenim en esta es al Manel Fuster, que passa als banys de Caldes per un dolor reumatich etc.

Dirás als SS. Llausás y Magistral que he re-//but las suas apreciables, á las que contestaré quant haja practicat las diligencias.

Suposam es molt rich lo vestit que ha arribat de nou de Girona per S. Filomena de S. Pere de las Puellas, lo culto de la qual va crandint⁵ insensiblement en esta, ahont no tardará en resarse de ella, segons me acaban de assegurar.

No puch mes, venen distraccions. Saluda á tots los germans, amichs y á tots los que recorden de mi.

Tot teu

Jaume (rubricat)

Barcelona, 14 agost 1839.

2

Vic. 1843, octubre, 14

Carta del canonge Jaume Ripoll al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Sant Martí de Maldà.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

4.- Doctor Narcís Segarra, des de Bellpuig.

5.- Sembla que vol dir "grandint", per "engrandint" (ampliant-se, difonent-se).

+

Estimat Cosí:

Rebí la tua del 3 un poch atrassada; assó es lo que havem guanyat ab los tres correus semmanals. Veig en ella lo que haveu practicat tu y Ventura en ordre á mas cosas, tot lo que queda aprobat. Lo acte de Petit de ahont voleu que'l traga jo ara ? Me apar que havia encomanat al Dr. Narcís, y tambe al difunt Anton Soler⁶ que vegessen de buscarlo, pero ó no se'n cuydaren ó no tingueren prou paciència. Ara sent las escripturas de Anton en poder de Fuster en Lleyda, no sera facil trobarlo. Tal vegada será en los manuals del Sr. Ramon Soler,⁷ que crech permaneixen en sa casa. Si hi ha rubrica en ells, no seria dificultós. Vejasho tu quant vajes á Bellpuig; axo en un instant está vist.

Ja diguí al Dr. Narcís, á qui escriguí dias atras, recomanantli un xicot de Prexana, domiciliat en S. Hilari de aquest bisbat desde noy, que previngués á Ventura que no se parás en fer la permuta del blat vell ab lo nou, y tot quant convinga á us de bon pagés. Lo mateix vos dich á un y altre en quant á la venda del blat y ordi fent lo que fariau en cosa propria. En lo tocant á obras necessaries haveu de reparar encara menos, puix vull deixar la casa, sino mudo de pensar, per un establiment publich de ensenyansa et⁸ despres de la mort de vosaltres dos, ço es, la del canonge Joseph y tua per iguals parts, y entera per lo qui sobreviurá; y no será del cas que quede aquesta ruinosa é inservible, majorment si tinch jo de refugiar-me en ella. Assó per ara no ho verificaré puix he resolt permaneixer aci y no abandonar aquesta iglesia, mentres hi quede un resident, la qual me ha donat pa tants anys, no haventhi coacció. Per ara aci no se ha fet mes que lo de altres iglesias. Lo dia primer sellaren nostre arxiu, // y se publicá lo bando de que los inquilinos y arrendataris de casas y bens de la Iglesia no regonegan altre amo que lo Comissionat de la Amortisació. Relació de nostras fincas y censals et⁹ no se ha fet per ser impossible en lo breu espay de temps que la demanavan. Als que tenim casa no se'ns ha notificat ordre alguna per la Amortisació, ni per cap Autoritat. Diuhen que no tenen instrucció per ara. En tot cas aguantarém mitg any si se'ns obliga á pagar lloguer.

He mirat lo plan benefical de 1767 de est bisbat, y en la iglesia de Prats entre los beneficis de residencia de patronat laical hi he trobat en lo numero 899: beneficio de Corpus Christi por Boxeda fundado de patronato del Dr. Antonio Pinyol medico de la vil[la] de Tárrega diocesis de Solsona. La obtiene D. Ignacio

6.- Antoni Soler i Palou consta com a notari de Bellpuig almenas entre els anys 1793 i 1837 (CANELA, GARRABOU, 1985, pàgs. 287-289).

7.- Ramon Soler i Rossell consta com a notari de Bellpuig almenys entre els anys 1772 i 1824 (CANELA, GARRABOU, 1985, pàgs. 283-287).

8.- "Etc."

9.- "Etc."

+

Estimat Cori: rebí la tua del 3 un poch atrasada; así es lo q^e havem guanyat ab los tres correus semanals. Veig en ella lo q^e havem practicat tu y Ventura en ordre á mas cosas, tot lo q^e queda aprofit. Lo acte de Petis de about volen quel traja jo ara? Me apart q^e hauria encomanat al Dr. Narcis, y tambe al difunt Anton Soler q^e vejesen de buscarlo, pero o no sen cuydaren o no tingueren prou paciencia. Ara sent las escrituras de Anton en poder de Ferrer en Lleyda, no se va fait trobarlo. Tal vegada sera en los manuals del Dr. Ramon Soler, q^e crech permanesien en sa casa. Si hi ha rubrica en ellos, no seria difficultos. Vejasho tu quant vages á Bellgüerd: ago en un instant tota crist.

Ta digui al Dr. Narcis, á qui escrigui dias atras, recomanantli un picot de Frepau, domiciliat en S. Hilari de aquest bisbat desde noy, q^e previngues á Ventura, q^e no se parás enfor la governuta del blat vell ab lo nou, tot quant convenga á us de bon pagés. Lo matisp on dihe á un y altre en quant á la venda del blat y ordi font lo q^e forian en una propia. En lo tocant á otros neces. cosas havem de reparar enessa mena, puix vull dir per la casa, i no nundo de pensar per un establiment publich de ensenyansa q^e despus de la mort de ouratres dos, es es, la del Cant. Troga y tua per iguals parts, y entorn per lo que sobreobra; y no sera del cas q^e queda aquesta ruinoso é inservible, mejorment si tindrí jo de refugio me en ella. Así per ara no ho verificare, puix he vut tres hi queda un resident, la qual me ha donat pa tanq^e any, no haventhi coaccio. Per ara así no se ha fet mes q^e lo de otros iglesias, lo dia primer se llaren nosre arripis;

Carta de Jaume Ripoll a Joan Castelló (Vic, 14 d'octubre de 1843). AEV

y se publicá lo bando de q^o los inquietos y acendatados de
casas y bens de la Iglesia no regonegan abtre año q^o lo Comis.
sionat de la Amortizació. Relació de nostros fincas y cen-
sals q^o no se ha fet per ser impossible en lo breu espay de
tamp^o q^o la demandavan. Als q^o tenim casa no sem ha
noscificat ordre alguna per la Amortizació, ni per cap Au-
toritat. Dintre q^o no tenen inscripció per casa. En tot
cas aguantarem unitz, atz si sem obliga a pagar lloguer.

He mirat lo plan benefiçal de 1767 de est bisbat,
y en la iglesia de Pont, entre los beneficiis de residen-
cia de patronat laical hi he trobat en lo n.º 899: bene-
fici de Corpus Christi por Bopeda fundado de patronato
del Dr. Antonio Pinjol médico de la vil. de Tarrega dioc.
de Solsona. La obtiene D. Ignacio Pinjol. 22 de 16 de St.
por q^o no pot anar compro, y si deu exceptuar lo tal bene-
fici. Lo q^o deu tenir expedit per quant convinga es lo pro-
prio de la sucesió de Castello a Pinjol. No se avenen lo q^o en
dies y lo plan benefiçal, quiz lo seu fundador es Bopadori,
y lo del plan es Bopeda. No seria mal lo veullir una copia
de la fundació. Quis sab si se trobaria en Pont. Ja veure
si la trobo en aquesta curia

Me alegro voste de la tua millora cosa igualm^o de
la mudica suro. Lo lard. Joseph no pot deservir del tot
ser impertinent voste. De quant en quant deu pagar
son tribut.

Vejan si seria del cas episar alguna part de las obras
de la pesca de Propaga, q^o fins ara se haurian apropiat los
Pinjoles sense del patronato de Dilacion. Jo havia caelat
durant la vida de mon pare, pero ara ja estan acabadas
las contemplacions havent men fet una de tant crepca
com saben. Y dels others, quen plan. Sels comentada a
trobar. Nohi ha mes temps. Mem^o: a tot y mana
sem voreon a est bon est

Dich 14 de Oct. 1642.

J. Pinjol

D. Joan Castello.

Pinyol. 22 libras 16 sueldos. Apar que no pot anar comprés, y sí deu exceptuarse lo tal benefici. Lo que deveu tenir expedit per quant convinga es lo probar la successió de Castelló a Pinyol. No se avenen lo que tu dius y lo plan benefical, puix lo teu fundador es Boixadors, y lo del plan es Boxeda. No seria mal lo recullir una copia de la fundació. Qui sab si se trobaria en Prats. Jo ja veuré si la trobo en aquesta curia.

Me alegro molt de la tua millora com igualment de la Munda Miró. Lo canonge Joseph no pot desterrar del tot sos impertinents vomits. De quant en quant déu pagar son tribut.

Vejau si seria del cas exigir alguna part de las olivas de la pessa de Prexana, que fins ara se havian apropiat los Ripolls sent del patrimoni de Vilamajor. Jo havia callat durant la vida de mon Pare, pero ara ja estan acabadas las contemplacions haventmen fet una de tant crespa com sabem. I dels Ollers que'n dieu ? Se'ls comensará a sorollar ? No hi ha mes temps. Memorias á tots y mana sens reserva á est ton cosí.

J. Ripoll (rubricat)

Vich 14 de Octubre 1843.

D. Joan Castelló.

3.

Vic. 1843, novembre, 2

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí, Joan Castelló. De Vic a Sant Martí de Maldà, per Bellpuig.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

1843, 2 nov[embre]

+

Mon estimat cosí Joan:

Ja sé que per mon germá Ventura estás enterát de la salut de nostre cosí Ripoll. Desde las ultimas noticias que vos tinch comunicadas vos dich que en lo dia 27 del passat mes (resistent lo metje) volgué anár á oir missa. Tánt mal li prová que tingué necessitat de ser acompanyat y al entrar la porta tingué que asentarse, y pujarlo quazi á brazos com solem dir. Des del dit dia se há posát al llit y es tal la sua flaqueza que no es capaz de baixar per si sol al servici; pero lo que mes cuidado dona es la vista que en breu temo vá á quedar enterament ciego; aquesta es la causa principal que'l há portat á tal debilitat y melancolia que apar un esqueleto. Posat al llit está placenter, y conversa ab lo agrado acostumat. Estos dias

passats temia nos anaba a burlar nostras esperanzas, pero en orde á la salut, apar se millorará, pero no crech puga tornar á ser lo Ripoll. Deu li donia paciencia per seguir las disposicions que tinga á be enviarli, puix me apar es un golpe, que solament la religió pot sostenir.

Jo cuidaré ó á tu ó al germá escriurervos lo que ocorria, oferintse novedat. La mia salut gracias a Deu se vá millorant. Las esperanzas de nostra subsistencia per part del govern, podem dir ván allunyantse, pero gracias á Deu per ara res me falta.¹⁰ Los correus ván molt desarreglats; fins ara en esta Ciutat no habem tingut novedad en lo politich actual, veurém Deu que ns dará. No teniu que escriurer á Ripoll, puix no pot llegir una ralla, ni menos ferla; ècom está la salut de la germana ? Y l'asumpto del Pere, en que está? Tot això, y altra cosa que meresca la curiosidad, espero satisfarás, puix nos agradan las noticias lisongeras de eix pais. Basta, y procura conservar ta salut, puig sabs quant apreciable es, y disposa de est ton aff. s. y cosí Joseph Miró (rubricat)

Vich 2 de Nov. de 1843

A Dios Cosi Joan. //

(Al verso:) Para el S. D. D. Juan Castelló y Vilamajó pbro. en S. Martin de Maldá.

P[or] Bellpuig

Rebuda 7 novembre 1843, contestada 15 idem.

4.

Vic. 1843, desembre, 14

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Sant Martí de Maldà.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon estimát Cosí Joan:

He rebut tá ultima ab la papeleta fetas en 6 del present. Torno a dirte que ab cartas no ns entendrem. Lo poch que insinúas del Germá me há fet pendrer aquesta resolució per ocultarli nostras operacions. No descuydará éll de observarnos y veurer si pot enbrollarnos lo deposit té en son poder de nostre difunt

10.- Tant en aquesta carta, el canonge Miró, com en l'anterior, el canonge Ripoll, fan referència al fet que han deixat de cobrar del govern, i fins i tot, en l'anterior, a la posible pèrdua de béns i també del cobrament de beneficis, si eren d'origen religiós, puix que serien afectats per la desamortització. D'aquí l'interès, a la carta anterior, en poder demostrar que un benefici eclesiàstic era de creació laica per poder seguir percebent-ne la quantitat anual que reportava.

Cosí; jo havia pensat podrien satisfer-se les limosnes de 100 Missas á 10 sous, y las 200 á 8, del que tindria en deposit, pero ab lo que me dius temo nos costará arrancarlas de éll. Veig que no has continuat en avisarme las notas que obran en ton poder y per apartarte de totes sospitas podrias tenir contra mi, vaig á transcriurete lo mes notable conseros de la confianza me fá. Entre altres cosas me diu: Me apar que *tempus resolutionis ned instat* & c. en cas que Deu dispose de mi ja sabeu que mon testament está en poder & c. y tenint la confianza la que podreu variar fent tres parts de tots mos diners. Una per la anima, altra per los parents pobres principalment per dotació de donsellas primer y ab majoria de Vilamajor y despres de Ripoll y la tercera part per los pobres de eixa de Vich. Los llibres y mobles si vols usarne durant ta vida no repares, prevenint que de ninguna manera despres de ta mort se'n fassa encant publich. Lo monetari podreu entregarlo a la Academia de Bonas Lletres de esta de Barcelona & c. En quant als bens de Vilamajor lo Dr. Narcís estava emperujat en ferme creurer que jo puch disposar de ells per haberse acabat lo vincle, pero sia com vulla per *las quartas tribellianicas* & c. me toca una bona porció. Podreu pues disposar de alguna de las pessas de terra á favor dels dos externs fills de la Magdalena, deixant lo restant per lo hereu. La Casa que es meva per compra la aplicareu al Ajuntament ó Parroco del modo que vaja millor per habitació de un mestre de llegir, escriurer, y doctrina cristiana anyadintli lo hort.

En cas se oposassen á esta disposició los nebots, aleshores podreu aplicar tot lo que me toca al mateix fi, dotant millor lo magisteri. Lo empenyo de la pessa de terra de Anglesola la podreu distribuir entre los fills y fillas de Ayguader & c. Aquest es en resumen lo meu modo de pensar y ultima disposició á la que vos podreu conformar sens escrupolizar en la execució.

Aquí tens puch dirte lo esperit, ó principal de sas prevencions me te confiadas ab escrits autografos que cuidadosament conservo per nostre // govern. Tu veurás y sabrás quant nos vejам tant los escrits com las paraulas me digué dos dias antes de sa mort. La visita del Ollé (ique't diré!) fou de un desvergonyit, atreuit, y mal criat. Entrá ab pell de ovella pero se despedí molt cochinent. Divertintlo en sas pretensions li diguí que nosaltres no eram hereus absoluts, sino solament de confianza per executar las disposicions de nostre principal. Feu tals pacotas y moviments de insults acompanyats de sos respectius ajos pero catalans que me umplí de rubor, dient que éll ja sabia lo que eran hereus de confianza, citantme un ejemplar de Bellpuig, y té asseguro procurí divertirlo en altres assumptos per no entrar en questions ab un que entench venia afamat per portarsen 600 lliures, que deya era lo dot que li reclamaba ab urgencia la germana de Belianes. Basta sobre aqueix punt, pero sí que te recomano y suplico, que tant aixó com lo tocant al meu germá sia enterament reservat, y que sols servesca per nostre govern, y aquest es lo motiu de valerme de tercera persona, y de extraviat correu perque los dos no entenguan lo contingut sobre ells.

Queda reservada per tu la capa bona de que fás menció. Queda en mon poder lo acte de la casa. Tu imposat bé dels capito[1]s de Magdalena, testament, y tal vegada tambe capitols de Lluçia Ripoll y Vilamajó. Y tal vegada no seria fora del cas te procurasses una copia simple per artesjar¹¹ los bens de Vilamajo, ja que lo que está en esta hó veus ben expedit. Ninguna relació tinch en Huesca, podria ser que aqui tenim un Canonge de Barbastro, y tal vegada tindria alguna relació; si es aixi no dupto nos la facilitarà.

Ara jo temo que ta vinguda no despertia al Traveria *por sas molesta annatas*, pero écom seria que no'l detinguessen ? En est ultim capitol se obrí lo torn per pocesionarse del Benefici que posehia Ripoll, del qual era part y est part principal la casa. Temo que lo turnari voldrá habitarla, puix la que habita es de lloguer; y habentme de buscar altra casa, me he proposat vendrerme 2 cantaranos, 3 Guardarrobas, Taulas, llits & c. que no'm sian necessaris; mes será á donár que á vendrer, pero per no saber ahont encabirho me veig en aquesta precisió. No sé que faré. Fins ara apoyantme en mon correu, he despreciat varias pretensions. Te aseguro estich apurat. Me canso de escriurer y no puch mes. Continuaré ab un paperet per no avultar tánt lo plech, y anánt preveninte lo que me ocorria quant vinga la ocasió de venir. //

No obstant de quedar autorizats per executar sas disposicions á junts y solas, no voldria provocar los teus drets y donarte motiu de resentiment. Suposat que la tercera part de sos diners deu invertirse en be de la sua anima, despres de las moltas Missas que hé fet celebrar, que quedan ja pagadas menos las 300 que té tinch previngut las facias celebrar en eixa, despres de pagats tots los gastos del enterro canonical, que se ha celebrat en esta, y los gastos del enterro parroquial fets en Santa Eugenia, me há paregut fer celebrar alguns officis ó cantars en los convents de Monjas, y de otras Iglesias de esta á caritat de 1 lliura 10 sous quiscun. Piadosos suffragis que fan fer los de sa classe. Me dirás si miras inconvenient hó executia.

Deus imposarte be dels trossos y empenyos que tenia en Bellpuig y Prexana; qual es sa procedencia é import; perque segons ton informe y noticias haurás adquirít, pugam formar un plan de distribució arreglát á las suas disposicions. En quant á limosnas ne dis--/tribuesch algunas encara que ab economia y autorizadas ab recomendació de papeletas dels SS. Domers. Jo sempre me obrigo ab la tua ausencia, y evito molts compromissos fins á la tua vinguda, y poch mes ó menos quant será. Me figuro que Ventura se oferirá ab gust y tal vegada ab importunitat a.companyarte; pero tampoch sé discernir si nos embarazará. Tu ho discorrerás. Á mi me está molt bé que pugia, pero si ho entens hós vol verificár fes que antes quedem previnguts ab cartas, y si convé ferlas tirár á Tarrega.

11.- Probablement vol dir "arquejar".

En quat á la Munda ¿que farem? Ella me figuro está desitjosa de venir á mon costat, pero si está malalta ¿com ho faré? Espero que quant te vejias ab ella vos ho tracteu. Ara jo só ben duenyo de tals projectes; pero si coneixes que pot convaleixer ab aqueixa esperanza procura persuadirla prengue un poch mes de paciencia.

Veurem que respondrás. Molta materia tens tallada. Ni Ventura, ni Ollé sapian res sobre aquestos assumptos, y averigua qual es lo deposit té en son poder, y si coneixes necessari / (continua al marge, verticalment:) li escriuria directament, y entretant pagaus de aqueixas 300 Missas, y de las que tu anirás celebránt. Basta, que estich cansat; mana á ton Cosí Joseph Miró. / (i a l'altre marge, també en vertical:) Vich 14 Desembre de 1843.¹² (i a continuació del full primer:)

Al R. D. D. Joan Castelló y Vilamajó Prebere.

S. Marti de Maldá.

5.

Vic. 1844, juny, 22

Lletra del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Sant Martí de Maldà.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon apreciat Cosi Joan:

Ab ta estimada del 12 que hé rebut atrassada, veig los obsequis afectúosos sé han fet als que desitjabam agraciari encar que ab hazienda de altre. Galedias admita la ignorancia de Eixalá, y novament se confirma ab lo dictamen té donát. Queda ja satisfet de sos honoraris, que ja sabia per altres sab apreciar.

D. Prospero ab fecha del 14 me diu: “Hé recibido por manos del S. D. Guillermo Constáns el monetario de nuestro difunto S. D. Jayme Ripoll que la generosidad de VVs. ha cedido á esta Academia de Buenas Letras la que reuniré tan presto como sea posible para que lo examine y mande revisar las monedas de oro y plata que contiene á fin de enbolsar á VVs. con la prontitud que le sea posible su importe que no dudo será igual al valor que le ha dado el platero de esa ciudad, cuya nota me há entregado tan bien el S. Constans (es la sua autografa

12.- Aquí, on s'expressa la data, hi ha una anotació feta amb llapis en què es corregeix l'any per 1846, però no hi ha cap fonament per a l'esmena; és recent la mort del canonge Ripoll i s'ha fet dir una colla de misses; alhora, l'interès de Joan Castelló per la Universitat d'Osca vindria a ser complementat seqüencialment de manera correcta amb la carta següent de Josep Miró, datada el vint-i-dos de juny de 1844, en què veiem que ja hi és, a la Universitat d'Osca, el nebot de Joan Castelló i ara és el canonge Josep qui li encarrega una informació sobre la Universitat per a un altre tercer.

de la qual me quedí copia) acompanyada de la lista de todas las monedas de los diferentes metales que contienen. Tambien me há entregado dicho S. Constan el librito manuscrito de los folletos que publicó (ratllat) monedas y 3 egemplares de los folletos que publicó el difunto. De todos modos yo doy á V. y á su S. Primo mil y mil gracias por sus favores tanto en nombre propio, como en el de esta Academia etc.”

Ja veus com está l'assumpto del monetari. Veurem que resultarà. Ab data del 16 me diu Ventura quedarem ab Castelló que despues de haber passat la octava del Corpus se farían los funerals de Ripoll á S. Marti, Preixana y en esta á qual hi estich previngut per pagar son import.

Serratosa, fins ara res me há avisat, ni del año Ch[ris]to Dei del impressor, estich á la mira.

+

Dias passats me previngé lo Dr. Nicolau Fabregas examinases á ton nebot Joseph per informarte qual es la marcha de la Universitat de Huesca relatiu á la enseñansa de lleys, cual la conducta en general dels Professors, y oïdors de aqueixa facultat, quals los adelantos, autors & c. y demes circunstancias ab que está montada la dita Universitat. Aixó hó demana per satisfacer las ansias de un Sr. de esta, que té dos fills, que desitja emprenguan aqueix estudi, pero voldria acertar en la elecció de lloch. Son ben morigerats, y tem no·ls perdian malas companyias. Veig há rebut las 20 onsas. La Munda segueix bé ab sa salut; no ha trobat á menos la antigua companyia, pero tanmateix parla ab molta afició de eix país, ab especialitat me preve saludias á la Madalena ta germana, á la qual apar professa afició.

Habem tambe tingut gran varietat de temps. Comenzan a segar los ordís, y veurias aquell pla del Remey ab moltas garvas. No·s parla estos dias en esta sino de las festas se preveuen per lo dia de S. Joan, y en lo dias 6 del entrant. Allà en lo Prat de Gallinés se ha compost un toril ahont correrán novillos, vacas y toros, vinguts dihuen de Tortosa. Alguns se entretenen ab bonas esperanzas de millorarse nostra sort, pero jo me atench *operibus credite*.

Me cansa lo escriurer. Vejas com podràs eixir dels tenasos Ollers, y procurem una santa catxassa. Y entretant, te felicito ab la octava de S. Joan, ja que esta no podrá arribar en son dia, y saludant á eix dexo podeu disposar de est ton Cosi y S. Joseph Miró (rubricat)

Vich 22 Juny de 1844

A Dios.

6.

Bellpuig, 1844, octubre, 19

Carta de Bonaventura Miró al seu germà, el canonge Joan Miró. De Bellpuig a Vic.
AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

Bellpuig 19 octubre de 1844

Mon Estimat Germà:

He rebut la tua apreciada fecha del 14 y ab ella beix que estan en ton poder los 20 rals dels que jo so entregat al dit comandant y me'n tinch mon recibo.

Mos alegram que estigau sens nobedat ancara que segons beix la tua salut no es mol perfeta, pues bon animo, que ajudan[t] deu te compondras.

Beix que dius responen ab la mia ultima carta que la collita del vi y oli son escassas, com es aixís mateix, y que las tuas son mol mes escassas com ho conech; pero per escassas que sían las tuas, no per aixó deus sino tu de contar-te com *in particeps* de igual dret, com tots los demes que's soni, y aixís la Munda; tinch presen que ab algunes cartes t'o he dit, y estich tan ab lo mateix, que fore faltá á la ombría de be, y á la Fidelitat de Germá, com crech me estimes, y jo fas lo mateix ab tu.

En quant á la roba, ó despulla diu lo Maigí, ja li dire no'n parli mes puix no combe embiar-la segons les circumstancies que y trobes, y tambe y conech.

Ara bas a parlar-te del silenci que dius guardaba, en no berificar-se la projectada pasejada, y que ho mirau molt misterios, pues en tot aixó no y a gut res de resentiment; en quan deyes tu que la Tomasa podrie trauerer la bosa per pagar los gastos del biatge anar, y tornar, puix ella se posa á riure quan li llegí ta carta y respingue que si ella tingues ab gran gust ó farie, pues tan lo Bep com ella y la Teresa qualsebol tems estarien per les pasejades y si á cas la Munda está algun tems aquí, no faltara ells de binir-bos a beurer.

Y lo que ó á quasat mes, á estat lo tenir jo est empleo per no poder deixar lo poble un momen, pues faltan jo ó ell al patrimoni considera't com podrie anar.

En lo que dius tambe que no hebeu merescut saber si los mocadors los embiareu, eren del seu gust, no es culpa sua, sino mia, puig elles totes me han dit que te'n donaben les gracies pues jo me'n bas disquidar, aixó es una beritat.

La sembrada que fins ara abem fet es mol poch, pero lo que tenim los goreits mol ben apariats, que quan plogui ab un cop de rascles ó tindrem embolicat, alguns an sembrat pero ab una sahó mol rebordonda.¹³ / (continua al marge esquerre:)

13.-Pren el sentit d'escassa o insuficient (és a dir, que els pagesos que havien sembrat s'arriscaven que no els nasquessin les llavors).

Pues estimat germá, jo sempre so, lo que he estat, y seré, un germá fiel, constant, com desde ara me somesch á la tua disposisió, aixís t'o diu lo teu Germá que te estime.

Exspro. Deu Vos quart molts anys.

Bonaventura Miró (rubricat)

7.

Vic. 1844, octubre, 3

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Sant Martí de Maldà. Segueix un compte de distribucions que abraça anys posteriors.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

Mon estimat Cosí:

Esperaba escriurer-te luego de haber conseguit lo cobro del monetari. Se há verificat ja entregant-me aritmeticament lo que demarcaba la valoració que fereu de éll ab lo plater de esta. No se há fet la menor rebaixa, y aquesta tan bondadosa regoneixensa me fá creurer que ne hauran tret un bon partit. Nosaltres ferem lo que la prudencia dictaba, puix nos entregarem al coneixement dels perits en tast. Sia com vullia quedan á favor del difunt 519 lliuras 13 sous 9 [diners] de las 523 lliuras 17 sous que demarcà nostre Argenté; solament me hán precisat á artejar la mitat dels gastos de conducció a Barna., que se han estimat á 4 lliuras 3 sous 3 [diners].

Ara estich ocupat en enviar la lapida de la inscripció Romana imperiál al gran museo, que se há establert en Barna. Allí habem judicat fará paper per los aficionats, quant en estos claustros no faria sino embarazar. Estic ab correspondencia ab D. Prospero per efectuar ab menor cost posible y seguritat lo envio de la tal lapida.¹⁴

Cada dia me confirmo mes ab algun amago de contradicció tenen previnguda los Ollers, puix tánt silenci me apar misterios. Tampoch hé pogút saber si Ayguadé se há quedat ab la pessa de Anglesola. Á mi ningú me há escrit, ni mon germá res me diu. Tal vegada será resentit ó de la ultima entrevista, ó de no haber jo avivat prou las instancias de pujar en esta los jovens; pero com tracto de deixaume está no me incomoda son silenci. Ell há lograt encarregar-me la Munda, despendrerse

14.-Es tracta del museu muntat per l'Acadèmia de Bones Lletres, de Barcelona, a l'antic monestir de Sant Joan de Jerusalem; s'havien especialitzat ja en recollir làpides amb inscripcions romanes. No és, doncs, estrany, que sigui a un acadèmic, Pròsper de Bofarull, a qui s'adreça per fer la donació (recordem que és amb qui tramità també la donació de la col·lecció de monedes a l'Acadèmia). Quant a la història d'aquest museu i les donacions de pedres amb inscripcions romanes, vegeu DURAN, 1975, pàgs. 569-572.

de una molesta dispesa, sens tractar de recompensarme; pero com la companyia de ma germana no me es molesta, no tracto de insinuarli tal regoneixement, puix éll encara acceptaria tot lo meu. En fin Deu hó benehesca tot, puix no vull incomodarme. Estich altra vegada ab caldos per contenir los vomits, que se me hán reproduhit, pero no'm detenen. Escriu lo que ocorria, puix ja no tinch en eixa terra altre corresponsal que tú. No puch mes, me canso. Disposa com sempre de ton Cosí Amich y S. Joseph Miró (rubricat).

Vich 3 Octubre de 1844. A Dios. //

S. D. D. Juan Castelló y Vilamajó, Pbro. y Beneficiado.

S. Martin de Maldá

Rebuda 7 octubre 1844

Contestada 12 idem.

Item escrit 3 novembre.

Administració y estat de la testamentaria de mon Cosí D. D. Jaume Ripoll Vilamajor, Canonge que fou de Vich.

En esta plana van los cargos y datas als de Vilamajor; y en la tras plana van las datas als de Ripoll.

Cargos. Rebut en Vich en 1844	187 ll. 10 s.
De Tristany de Belianes ab tres vegadas	1500 ll. s.
Del Rexach de Torelló	600 ll. s.
Del Segarreta y Foguet per la casa	67 ll. 17 s. 2
Vich, Talarn, Iniesas y 7 lliures 10 sous Bellpuig	22 ll. 10 s.
Del Cosí Bonaventura Miró	27 ll. s.

Datas ó descargo

Comunitat de Sant Martí 200 missas á limosna 9 s. 4	93 ll. 15 s.
Missas per mi celebradas fins al Agost exclusive de 1847, 1155, part á 15 sous, part á 12 sous	790 ll. 17 s.
Al Dr. Jové 15 lliuras gastos en Tarrega, 37 lliuras 10 sous, y 7 lliuras 10 sous lo correu	60 ll. s.
Missas dels sinch ultims mesos de 1847, 103, á limosna 12 sous importan	61 ll. 16 s.

Datas

A Magí Miró de Bellpuig	113 ll. 7 s.
A Martí Castelló de Sant Martí	100 ll. 10 s.
A Lluçia Cullere y Batlle de Belianes	100 ll. s.
A Lluçia Ayguadé de Bellpuig	100 ll. s.
Josepa Ayguadé y Mata de Vilanova	100 ll. s.
A mas nebodas Magdalena, Antonia	60 ll. s.
Al nebot Francisco y neboda Igualada	90 ll. s.
Maria Picart y son germa Martí Castelló	52 ll. s. 10 s.
A Magí Miró carta Orden en 1847	22 ll. s. 10 s.

//

Datas y entregas á la parentela de la part de Ripoll

A Marina Ripoll, donsellà de la casa, neboda del Canonge	75 ll. s.
A Raimunda Sellés y Ripoll, viuda, de Prexana, germana del Canonge	90 ll. s.
A la filla de dita Munda, també viuda, de Prexana	75 ll. s.
A cada una de las dos fillas de aquella 30 lliuras, una de Prexana, altra de la Floresta	60 ll. s.
A dos nebodas de la mateixa, una de Verdú, altra de Liñola, 30 lliuras á cada una	60 ll. s.
Al Anton Ripoll, casat a Verdú, germà del canonge	45 ll. s.
A la muller de aquell 2 lliuras 5 sous y sa filla Gertrudis, donsellà, 9 lliuras 7 sous 6 [diners]	11 ll. 12 s. 6
Al fill parvulo de aquell, dit Ramon, per sos aliments, á 3 lliuras Mensual	76 ll. 10 s.
Al mateix parvulo, 14 Febrer de 1848 quinse lliuras, quedant per tot lo dit Febrer	15 ll. s.
Dia 30 mars de 1845 entregat á Gertrudis Ripoll cent lliuras, desposada Diumenge antes	100 ll. s.

8.

Vic. 1845, abril, 3

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Tàrraga.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon estimát Cosi Joan:

Tinch rebudas ta estimada del 30 del p[rop]p[assat]. Celebro ab lo major jubilo ta translacio al costat del nostre amich Jover y contestant als varios punts incertas en ella, té dich en primer lloch: totas nostras pesquissas per encontrar la fundació del consabut benefici hán estat fins ara en vá; ab tot continuárem, pero segons discorre son encarregát pert ja tota esperanza.

No crech que Ayguader volense posar de bona fé puga negarse á acceptár donació tant ventajosa, y sino podrias retenirte de sos fruits lo corresponent á sos pagos reals duránt la pcessió de Ripoll, y satisfets aquells invitá a son fill ab la donació graciosa que li feu son tio, y si ni aixo volen, tanto mejor, y alashoras podria servir per lo difunt.

Fins que haja respost o comparegut Ollé, no podeu pendrer resolució, y estant éll per la negativa á tota amistosa y racional transacció, no podrém precindir de agenciar juridicament aquestas y demes providencias prevenients, y consequents á sa resposta las dictará, y dirigirá lo Jover. Éll té podrá instruir, y designar apoderat per presentarse en judici. També hé judicát sempre era preferible al plan y desigs de Ripoll lo establiment de un Magisteri, fundat sempre en que lo brusco del geni de eixos paisanos eran mes efecte de falta de instrucció que inclinacions aclimatadas. Es veritat que als ultims temps de sa vida parlaba ab molta afició de establir monjas de ensenyansa, esto es de aquestas que regoneixen per sa fundadora y Mare á la Sa. Da. Joaquina y que presideix vuy dia esta Comunitat, que miran ellas com á seminari, desde ahont envia á sas fillas a fundar. Estas se encarregan dels malalts del Hospital, y destinan algunas per la instrucció y ensenyansa de las minyonas. Fá com uns tres anys que en S. Juan de las Abadesas plantificaren lo de ellas; á carrech de las cuals están los sobredits cuidados. La Població respon del edifici, y conservació. Té que costejar tots gastos de la Casa; y las Monjas menjan á expensas del establiment, y per vestirlas annualment sels passen 12 duros á quiscuna. Ja veus quant distants están los fondos per carregar ab tants gastos; y aixís crech que lo millor seria dotar bé lo Magisteri. Ab lo que pot reddituar la casa, hort, las dos plantas del Plá de Castellnou, los bancals del Dulé vell, las vinyas, ó empenyos del Pujol y de Cots, ab lo que passa lo govern al actual establiment; me apar podria trobarse un Preceptor de habilitat, y de estabilitat. Confio que ab Jover meditareu eix negoci; jo no puch dictarvos medidas, puix ni tinch govern, y menos ab ma ausencia podria acomodar-me á las cir-//cunstancias que cada dia poden variar.

Jo estich ben confiat que ab Jover meditaréu aqueix negoci. Es molt just y molt degut que al D. Jover se li satisfacian sos honoraris, y ultra de ells una gratificacio corresponent al affectuós interes ab que acompanya lo desahogo de nostres cuidados y obligacions. Tu com á mes imposat á sas diligencias, no deus sér tacanyo á dita obligació.

Ja may hé tingut relacions ab Solsona ni sabia ab qui conferirme per correspondrer al S. Bellic; quant jo vinguí en eix pais la ultima vegada, aprofitant las facultats tenia mon cosí Dr. Anton Palau com á Degá de aqueix destricte, me'n indultá ab las facultats per eix deganát, al tenor de las que disfruto en est nostre Bisbat. Tot això ho vas fer per no serollar als de Solsona.

Me apar que los jovens de Casa Miró desitjan visitarnos; no sé si hó verificarán; jo no tant sento los gastos poden ocasionarme los tals, com lo no podernos acompanyar á sos gustos de verer y ser vistos. Veurém lo que farán.

Vuy se traslada lo S. Doctoral á la casa antigua del carrer de la Ramada. No se contentá ab la visura ferem fer al Portell, y á ella hi anyadiç deu duros de augment, que há carregat á sos hereus del Portell.

Habiam tingut tres ó quatre dias de bon temps, y ja tornam altra vegada ab plujas, no sé lo que será. Tenim al sustentor Marramon allitat tot lo ibern, momentse aquella humanitat tant com lo mohuen. Li han de posar lo menjar á la boca, ni siquiera pot señarse. Pero veurás un home alegre de una salut robusta fent sas vullas, y podem dir que no té moviment sino a la llengua. Que miserias! Per sas mes comunas necessitats té que valerse de auxilis agenos. Vuy comensam la fabrica de limpiar lo gran orgue, que á preu fet se li donan á un organé de Mallorca 250 duros. Es un tal Portell. Ab això estarem tot lo temps pasqual sens orgue. Basta y disposa de est ton cosí J. Miró (rubricat).

Vich 3 Abril de 1845

Mil cosas al Dr. Jover.

A Dios.

//

Al R. S. D. D. Juan Castelló y Vilamajó, Pbro. y Beneficiado

Tarrega

Rebuda 5 Abril 1845

Contestada 8 idem.

9.

Vic. 1845, maig, 8

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Tàrraga.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon estimát Cosi:

Ocupádissim en obsequiar á mos forasters, no admirarás no sia tant puntúal á las contextacions com demanas. Es llastima que desde son arribo apenas los há permés lo temps desplegar las bellasas de Urgell; ó pluja, ó vents fredissims los hán privat de pacejar. Ells apar están contents, y jo no sento sino lo lligament en que estich. En fin segueixen sens novedat, y jo content de persuadirme están ben servits.

Tal vegada se·m proporcionaré un gyro y quizá graciós per mil lliuras, pero aixó seria per Lleyda; á mi se·m presenta la dificultat, com en tal cas, podrias verificarlo; me dirás, com hó podrias fer en eix cas; pues que posartel en Targa no sé com se podrá fer.

He vist al Canonge Torres, y me diu, que fá com uns quinze dias té carta del seu jermá, qui diu no descuida recordar al Official principal de aqueix ram de dispensas de Roma, que la de que se tracta y de semblant temps no hán comparegut encara, y que luego vinguian no olvidaré á son recomanat Foguet. Aixó diuhen, pero jo no·ls crech, puix á tant generosas exprecions las tinch per compliments de cort. Majors cuidados li deuen donar las prohibicions de állá á la sua apologia, pastorals, y observacions pacificas de son tio Amát, no menor que la impugnacio, ó conversas de Lino, y Cleto, dirigidas per J. C.

Conech que·l Pepo no cedirá á composició amistosa. Si *in virga ferrea* nos tracta, res podem esperar de éll, y entench tindré que abandonar la pretenció del hort, sino volem perdre la nostra tranquilitat, y atesos los sentiments de mansuetud de que estava animat nostre Cosi, á vista de tal resistencia, tambe se acomodaria al tal abandono. En tal cas podriam deixar-lo al cuidado del Ajuntament que no li guardaria tanta // atenció. Suposat que lo projectát establiment no dega verificarse fins á seguida la mort dels dos, no debem precipitarnos á éll.

Veig que·l Magí ha rebut ja 30 lliuras sens las pessetas que rebé del deposit del Ventura. Ara há rebut 25 lliuras. Aquestas son á carrech meu. Si haguessem de satisfer los seus pedidos seria pobre jo, y éll. Vull dir vagias ab cuidado á entregarli, perque no·s cansaria de demanar. Escrich robant lo temps, y molestadissim del dolor de quixals, que·m fa alzar de la cadira. Vuy no fá fret, pero ocupats de nubols, y nostres forasters comensarán á retornar visitas. Lo Llausias no há faltat á sos compliments, y los sacrista[n]s no hán quedat atras.

Me dirás qual es la tua habitació per lo que se'm oferis de rebre algun gyros, y si podria compondrer-se algun per Lleyda, puix seria mes facil que per eixa. Jover deu ser remunerat de sos honoraris, y no ab tacanyeria, y deus satisfacerli lo import del correu. Entench que en lo successivo podrém sens temor ni respecte correspondremos directament, encara que te'n tornias á S. Martí.

Lo que mes pressa importa á nostra comissió es arreglar, y executar lo pertanyent á parents; no falta sino gyro, puix lo diner está preparat, y voldria despendrerme de éll.

Basta, y entretánt deus dir á Ramon Foguet que semblants dispensas sempre chasqueijan als interessats, fortunas que en en aqueixas esperanzas tenen resignació. Mil saludos al D. Jover y tots disposau de est ton Così y S. Joseph Miró (rubricat).

Vich, 8 Maig de 1845.

A Dios //

Al R. S. D. D. Juan Castelló Vilamajó

Presbitero y Beneficiado.

Tarrega

Rebuda 10 Maig 1845

Contestada idem.

10.

Vic. 1846, agost, 3

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Tàrraga.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon estimát Cosí Joan:

Ab ta ultima del 12 del proppassat veig la melancolica pintura que fas de ta poca salut desde ton regreix en eixa. Lo no haber tornat á escriurer me temo será á motiu de continúar tas dolencias, y aixís ja no ádmiro no hajas passát á Bellpuig per examinar las obras necessarias á la conservació de la casa. De ella me presenta M. Gayetano tanta necessitat, que si es com diu, y hó hán reparat, me apar no bastarán dos annualitats per cubrilas. Á éll diguí que en quant á

obras de conveniencia propria, no debia contar ab los hereus, pero si ab las que se judiquian necessarias.

Dius que en quant als comptes ó diners entregats á ton germá Magí¹⁵ ván estos expressos en pagar suelto, ó en la tras plana. Tal paper no hé encontrat, ni la tal nota. Si ton germá Martí no há rebút sino 100, y Magí 113 lliuras 7 sous, no dech jo reenbolsar lo exces de las 100, antes be Martí deu percibirlo, puix son iguals en lo dret.

Comparegueren las dos Noyas ó germanas de casa Roca de Odena; las obsequí com sabia, y prenguerem junts xocolate. Se marxaban en lo endemá á S. Hilari prometent tornarian á visitarme á son regres. Tambe me visitá D. Ignés Argila viuda, filla de la M. Da. Joaquina,¹⁶ á la qual torní la visita, quedánt molt satisfeta dels oferiments li feres.

Me trobo ab una carta del Ventura, anunciantme té projectát passar als Banys de Caldas passat S. Roch. Voldria visitarnos, pero com anirá acompanyat del celebre Boldú y altres, no sab com compondrer aqueixa entrevista, pero insisteix en que la Munda passia á Caldes quant estigan proxims al regres, y passar tambe ella á Bellpuig. Tot son gastos, que serian aplicaders á la mia economia, que será precís aumentarla, puix lo govern apar nos a-vandonat.

Tinch presentit si lo R. M. Anton Clarét passará á primers de Setembre á Balagué, Borjas // Maldá, ó S. Martí de Maldá. En esta tracta de ocupar lo pulpít de nostra Iglesia en lo dia de Nostra Senyora de la assumpta, y continúará una novena predicánt tots los dias duránt ella.

Tenim calors exessius, y continúos. De las collitas están llastimats los propietaris. Poch grá y dolent. Las tardanerias ja en ultim desespero; á qual motiu se fán rogativas.

Saludarás á la Germana y al bondadoso Joseph, no menos que á tots los demes parents. Res mes hé sabut sobre la venda del hort de Ripoll. Apar que los hereus presumits hán desistit de inquietarnos. Los calors me hán despertat dos antichs malicons, pero ja fá alguns dias que se hán reserat, y continúo celebránt officis y seguint la residencia.

Habem tingut una Porciuncula molt concorreguda; puix lo nou P. Pio IX há declarat la Iglesia de la 3ª Regla, y Convent del Remy habilitadas per guanyar las mateixas Indulgencias eran concedidas en altre temps á ellas; y que si jamay se tancassen ditas Iglesias, traslada las tals indulgencias á la Iglesia Catedral in perpetuum. Ab eix motiu han estát molt concurregudas.

15.- Sembla que es tracta de Martí Castelló, si és el germà de Joan Castelló. En parlar en aquest paràgraf de tots dos germans respectius (Martí Castelló i Magí Miró), podria haver-se liat.

16.- Ref. a Joaquina de Vedruna, sembla.

Basta, y solament desitjo saber com continúa ta salut mala ó bona. No podem contar ab nostra edat, sino ab gemechs ab un tracte successiu fins al sepulchre. Entretant disposa de ton Cosí y S. Joseph Miró (rubricat).

Vich 3 Agost de 1846.

P.D. Me dirás, si entre los llibres que t'enportares de Ripoll, se troba lo 1 Tom de la historia del Papa Gregori VII á la rustica, pues jo tinch lo 2 T., y en tal cas, ó tu envia·m lo t. 1 ó jo té enviaré lo 2, puix ara á ningú serveix.

A Dios. //

Al R. D. D. Juan Castelló y Vilamajó, Presbitero

Y Beneficiado en S. Martin de Maldá.

Tarrega.

11.

Vic. 1846, setembre, 5

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon estimát Cosi Joan:

Ja gracias á Deu se hán conclós los 16 dias de missió que ha donát á esta Iglesia lo acreditat y zelós R. Anton Claret. Passa imediatament á Balaguer y en seguida á las Borjas y Maldá. Aquesta ocupació y la madurez ab que tinch que contextar á la melancolica carta, há causat esta demora á la contextació, y encara ara escrich ab temor de que será rebuda ab poca satisfacció, si ton esperit no esta mes pacífich que quant me escrigueres la tua del 19 de Agost.

Ella es un desahogo ab que acriminas ma imprudent condecendencia, ab la qual Forns haurá exedit á las facultats li prescribí (ab ton asentiment) de obrar la casa, obligantlo á pagar quantas obras fossen de lujo y conveniencia, y que las de absoluta necessitat per la conservació del edifici, serian á carrech del propri erari. Si Forns se há exedit, ó preten obras necessarias las que no son mes que de conviniencia y de lujo, que culpa tinch jo en aixó? Ja veig la ninguna satisfacció rebs de visitar á Bellpuig; pero si tu abandonas aqueixas agencias, á qui hó confiarem? Si te cansa aixó haurem de buscar un Agent y suplir aquesta nostra obligació. I aixís espero que, tranquilizát ton esperit, te determinaras passar un dia á Bellpuig, y procuránt no incomodarte, arreglar

Wm. Clark RC

Mon estimat Josi Joan ja g' a deu se hán coneloi los 16 dias de missio q
ha donat a esta vota lo acreditat y ze los P. Anton Llavero, posia imedia: a Balaguer,
y en seguida a las Bojias y Malda: aquesta ocupacio y la madurez ab que tinc q
contestat a la melancolica casta, ha causat esta demota a la contestacio, y encara
ata escrits ab temor de que sera rebuda ab poca satisfaccio, si con esperit no es-
sa mes pacifich que quant me escriuereu la tua del 19 de Febr.

Elle es un tra-
hajo ab que actininas ma imprudent condecendencia, ab la qual Jofre ha via
escriu a las facultats li prescribi (ab ton asentiment) de obtat la casa, obliant
lo a pagar quantas obtas fohin de lujo y conveniencia, y que las de absoluta
necessitat per la conservacio del edifici, serian a carrech del propietari. Si Jofre
se ha escrit o preten obtas necessarias las que no son mas que de consumencia,
y de lujo. Que culpa tinc jo en això? Ja veig la ninguna satisfaccio rebuda de scri-
tar a Bellpuig, pero si tu abandonas aquestas agencias, a qui ho confiam? Si
se canta això haurem de buscar un agent y suplir aquesta nostra obliacio.
Y això espero que tranquilitzat ton esperit se determinat passat un dia a Bell-
puig, y procurant no incomodarte axcelar això del modo que jubiquis manes
oxavor, ben persuadir que uniformat ment dictamen a las providencias.

La pro-
posicio queu feres a Barma de Masladate a Vich la veig gradual per proposicio
que acostuma a ocupar un conversa de ententiment, ni peni jamay qd uti-
museu sal proposicio si jo te la haves ininnuada, puix quant Jofre entich se
haura de aquisir arumpo, y lluny de manifestar asentiment a ella operas lo
negot del clima ha contat a la tua constitucio, y habintse aadiu a la actual
de la unata, mireu mes lluny lo practicare, puix est Coluj aobiat ab ses sumes
carròs, se aofaria a qualvol recuit per son desahor.

Persuadir que tu no eras
dependent de la subsistencia de ton nebot, y consentit de que no mudaras de con-
dencia, ab la correspondencia se tenen, molt temps ha hauria verificat la separa-
cio y gora en vixadeta tranquilitat, y quasi te ditia, si estas obliat ab con-
tinua practicare, suporas, no sapia concebit esperanza de eterna, pues tu crea-
cio es violenta, la caritat se ha de tenent continuament, la salut ne val menos,
y utarials nove sustiniment: aixi t' parlo ab lo llenguaje amicitio, intenciant
me ab ton major bé, y si alguna expressio la mitas per insultant, deducara la res-
ta, y la mitarab com a no escrita.

Las voyas de la Obra de Odra sen han tornat

per altre comi del que feren al passar a S. Hilari: veig q' Ayguade no ha' estí-
mat la intenció de la pessa de terra de Anolensa; dels pochs redditos de ella se po-
dian cubrir los gastos catastrals y demas contribuciones li obxwinwan, y ja que
ell en tan sencillos, lo que sobria pot aplicarse a' otros gastos.

Yo daria saber q' es
lo que ventura adeuda a la Tesoreraria y li faria alguna moció: ha' curar
en laltre, aherir en'it' a lo mundo, y queda poch contenta: de las 300 et q' li en-
vié por recat al nobre del seney militar solamente ha' reintegrat 300 et de las 60 q' re-
caerian en elial, quant vinguera la Reina en era dupro de haberme obsequiat
25 dias, per recusat me previnque los prevchis del necessari por lo comi de sint-
me reintegratme; los doni 28 duros, y aqueus y otros han quedat al libte
del otro aico ho dich porque entonqias entich tambe generat de sa conducta.
Ja tambe sabias la calabertata ha' ser lo op- soldar, cararse a' son anticip, repa-
rar de son parte, y acoi podí contar un altre reuclh.

Tinch una carta molt curiosa
en castella de Joseph Battle y Ripoll, recordantme la acenta visita me feu luc-
go de la mar de Ripoll, y la promesa (dixi ell) li boi jut de simetial vos ahopos
especialment prestali 600 et que li reclamaba la germana sua duca de Be-
tina: li conteyo que non recorda tal promesa, senti alguna conveia refle-
xio, que no terminada tant com lo q' faria si li haques invidat una lletra per co-
brar dito quantitat

En lo q' invidias sobre la subtraccio al meu Benefici cap di:
Finaltes tindria en accedit, pero miro necessari lo beneplacit de la Comunitat, y apro-
bacio del Ordinari de Mirona: en quant a la percepcio dels fruits del campo de ll be-
rendria hntada son suentimunt, pero aico podria gatlarse, y finalmente no necesi-
tarios tal embolumen, y entonco podria contar ad la habitacio de lora Ripoll, puix
esta plurimque habria de desocupar sempre que un deli dos vulva habitarla. No si
si hi corruport a ta llarga carta: Passemos nualtres a' no contar en llicensioes puix
seria un nuympl dels dells, Ripoll y demas: No intento incomodarle ab quant re' d'it
lluytas ad calma esta comestacio, y repereuclh no es mon animo incomodarle, pe-
ro no abandonatás aquiya comissio: entich suffint somier, entich flaquissim, las
camas me pesan, me canto ab goca cosa, pero Deus providet. Basta, animat, y di.
pora de son lori y Amich Joseph Nixo

Mil cosas a la Magdalena y Joseph. Vich 5 Setembre de 1866.

A. Dios.

aixo del modo que judiquias menos gravós, ben persuadit que uniformaré mon dictamen á tas providencias.

La proposició que ns feres á Barcelona de trasladarte á Vich la vaig gradúar per proposició que acostuma á ocupar un conversa de estreteniment, ni pensí jamay que estimesses tal proposició si jo té la hagues insinuada, puix quánt fores en Vich se tractá de aquest assumpto, y lluny de manifestar asentiment á ella oposares lo rigor del clima fret contrari á la tua constitució; y habentse añadit ara lo atras de la annata, miro mes lluny lo practicaró, puig est Colegi agobiat ab sos sumos gastos, se agafaria á qualsevol recurs per son desahogo.

Persuadit que tu no estás dependent de la subsistencia de ton nebot, y convenzut de que no mudarán de conducta, ab la correspondencia se tenen, molt temps há hauria verificát la separació y posat en verdadera tranquilat, y quasi té diria, si estas obligat ab conciencia practicaró, suposat, no sapias concebir esperanza de esmena, pues ta citució es violenta, la caritat se há de resentir continuament; ta salut ne val menos y evitarias nous resentiments. Així't parlo ab lo llenguatje amistós, interessantme ab ton major bé, y si alguna expreció la miras per insultánt, desde ara la retiro, y la mirarás com á no escrita.

Las Noyas de la Roca de Odena sen hán tornát // per altre camí del que feren al passar á S. Hilari. Veig que Ayguadé no há estimat la redempció de la pessa de terra de Anglesola; dels pochos reddits de ella se podrán cubrir los gastos catastrals y demes contribucions li sobrevingan, y ja que éll es tán generós, lo que sobria pot aplicarse á altres gastos.

Voldria saber que es lo que Ventura adeuda á la testamentaria y li faria alguna moció. Há estát en Caldes, ahont envií á la Munda, y quedá poch contenta. De las 300 lliuras que li envií per rescatar al nebot del servey militar solament há reintegrát 30 lliuras de las 60 que negociaren en sobras, quant vingueren los Jovens en esta despres de habernos obsequiat 25 dias, per regressar me previngué los provehis del necessari per lo camí oferintme rehintegarme; los doní 28 duros, y aquestos y altres hán quedát al Llibre del olvit.¹⁷ Aixó ho dich porque entenguias estich tambe penetrat de sa conducta. Ja tambe sabrás la calabera há fet lo ex-soldat, casantse á son antojo, separát de sos pares, y aixís podré contar un altre rosech.

Tinch una carta molt atenta en castellá de Joseph Batlle y Ripoll, recordantme la atenta visita me feu luego de la mort de Ripoll, y la promesa (diu éll) li vás fer de remediar sos ahogos, especialment prestarli 600 lliuras que li reclamaba la germana sua Lluvia de Belianes. Li contexto que no'm recorda tal promesa, fentli alguna concisa reflexió, que no estimará tánt com lo que faria si li hagues enviat una lletra per cobrar dita quantitat.

17.- És a dir, que no pensa pas que els hi tornin.

En lo que insinúas sobre la substitució al meu Benefici cap dificultat tindria en accedir, pero miro necessari lo beneplacit de la Comunitat y aprobació del Ordinari de Solsona. En quant á la percepció dels fruits del campet de éll be tindria Ventura son resentiment, pero aixó podria parlarse, y finalment no necessitarias tal emolument, y entonces podrias contár ab la habitació de Casa Ripoll, puix está previngút haberla de desocupar sempre que un dels dos vulga habitarla. No sé si hé correspost á ta llarga carta. Procurem nosaltres á no entrar en dicensions puix seria un triunfo dels Ollers, Ripolls y demes. No intento incomodarte ab quant té dich. Llegirás ab calma esta contextació, y repetesch no es mon animo incomodarte, pero no abandonarás aqueixa comissió. Estich sufrint vomits, estich flaquissim, las camas me pesan, me canso ab poca cosa, pero *Deus providebit*. Basta; anima't y disposa de ton Cosí y Amich Joseph Miró (rubricat).

Vich 5 Setembre de 1846

Mil etras á la Magdalena y Joseph.

A Dios. //

Al R. D. D. Juan Castelló y Vilamajó Presbitero

Y Beneficiado en S. Martin de Maldá

Tarrega.

Rebuda 7 setembre 1846

Contestada 9 idem.

Escrit 11 octubre.

12.

Vic. 1847, maig, 2

Carta del canonge Josep Miró al seu cosí Joan Castelló. De Vic a Sant Martí de Maldà.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon estimát Cosí Joan:

Ahí rebi ta apreciada no menos que contristada carta del 28. Fou ta penultima del 24 de Mars proppassat. Ja veus si tenia motiu de atribuir ton silenci á una especial novetat. Compadesch tant la falta de ta salut, no menos que la falta de quietut interior. Segons lo que escrius, me figuro que esta pasada semana haurás ja celebrat Missa, encara que no sens pocas forzas. Lo remey mes eficaz y unich que hi trobát en mos mals, son lo no cansarme, y mes lo no enfadarme. Y aquest

ultim remey lo mes eficaz ¿com pots practicarlo, vivint ab companyia que apar no es possible domesticarla per procurar ton alivio?

Si en altra ocasió te habia aconsellát no abandonasses eixa familia, era per las esperanzas tánt alaguenyas que habias conzebut de sas promesas; pero ara que has palpát fins á la convicció, que tot alló son paraulas, y promesas inverificables *¿quid faciendum? Sola fuga est remedium.* Los meus mals sempre hé entes me'ls causá lo caracter del difunt Ripoll, al qual ma superbia no sabe rendirse, pero com éll era'l Duenyo tenia que sucumbir á sa voluntat; així es que de mi se apoderá ab tant senyorío la melancolia y tristeza, que desquibrá aixís ma salut.

No tinch encara perfeta salut, pero gracias á Deu ja ván 3 Mesos que no hé vomitat, cosa que 12 anys há no habia conseguit; tambe contribueix lo regimen de vida en lo menjar en qualitat quantitat y temps. Tot aixó no ho podrás arreglar si'n deposas *tui juris*. Miro indispensable te'n vages, á Targa, Cervera, Igualada ó á altre punt que te acomode, no á Bellpuig; y de tots aquestos elejiria Targa. Aquest es mon modo de pensar; voldria donarte consell segur, pero no sé si hó será. No hé vist á Da. Joaquima esperánt carta tua,¹⁸ y saber ton modo de pensar. Si ella hagues baixat á Vallbona, se hauria avistat ab tu, y segons la circunstancias se hauria fet un projecte; las novas circunstancias políticas fan mes odiós lo tal projecte per la falta de estabilitat en fundaciós, per axó ho deixarem. Me alegro hajas rebut las 600 lliuras de Joanet.

Lo que importa es ta salud, procura per ella, y sobre tot posarte ab quietut. Tenim al Canonge Parrella viaticat y sens esperanzas; ab aqueixa ocasió vingue á visitarlo lo R. Rosanes de // Igualada, y digué que la sua Neboda esperaba aniras á Igualada. Ja no som sino 10 Canonges, 2 de impossibilitats altre empleat á la Comissió de *culto y clero*, y lo S. Casadevall al govern del Bisbat, així es que per portar la fatiga de la Iglesia no som sino 6, y entre aquestos so jo tal com me veus. Benehit sia Deu y arribarem allá ahont Deu sia servit. Tenim als ultims de Abril y primers de Maig glasadas que pican bastant. Basta, y procura ser menos peresós en avisarme lo estar de tal salut quant te hó permetia. Saludos á la Germana en especial de la Germana, y disposa de est ton Cosí Joseph Miró (rubricat).

Vich 2 Maig de 1847

A Dios.

P. D. En est país nos enfada tan plourer. En tot lo dia ahí plogué sobrabundantment.

18.- Referència clara a Joaquima de Vedruna. Aquí sembla ser el moment en què menys clar ho veuen, que invertiran la casa bellpugenca d'en Ripoll en un col·legi de carmelites per a nenes, a Bellpuig.

13.

Sant Martí de Maldà. 1848, juny, 28

Carta del prevere Joan Castelló al seu cosí, el canonge Josep Miró. De Sant Martí de Maldà a Vic.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

+

Mon Estimat Cosi Canonge:

Al segon dia de sa fecha rebí ta ultima del 10, celebránt ta robustez, quant yo no puch apellarme, y encara vas perdent forsas, lo que me dona molt y molt cuidado, com te deya en la anterior. Dich aixó puig no habentme reparat ab la llet en primavera, casi me fa desmayar et mon recobro, atenent las pocas forsas que tinch, com veuras ab lo estat següent: Estich inapetent, ans deu ó dotze dias que estich ab Diarrea, acompanyada de molta set, y algun dolor de ventre, y lo pols, sino febril, es bastant irregular é intermitten.

Aquest Juny ha pujat dos vegadas lo Forns, pero yo sempre ab lo mateix mal, o pitjor; puig he tingut que dexar la llet per no probarme, y ordenantme Equitació ó exercici de a-caball, *ultimae medicinae recursat*, tampoch aquest me prova molt.

De aqui pots collegir quant aparadas estaran mas forsas, puig apenas me tinch dret; con todo, cerebro missa la major part dels días, torna á casa cansadíssims y en tot lo dia no tinch valor per surtir mes; si podia atacar la Diarrea, estaria menos desvalgut, atenent que algun dia menjo ab mitg gust, pero temo no sia provinguda de la dolencia inveterada del ventre, ajudant no poch lo gran calor que ya experimentam, tu no tens que alarmarte, puig repetesch que á tota novetat avisaré.

En lo demás, no ocorre novetat. Lo dia que me visitá lo Ventura, apar estava sentit de alguna expressio de ta carta, relativa al assumto ó casa del altre germa Magi; no parlo de res mes, pues no contant ab ma salut, tot lo demes poch me interessa.

Con todo te previnch *sub brevibus* que lo administrat per mi de la testamentaria de nostre difunt Ripoll, contadas y cobradas las missas tinch celebradas, quedo igual de cargo y Datas, ab alguna petita diferencia; per lo que faltará 400 lliuras que distribuir á la part de Vilamajó, y 200 lliuras als de Ripoll, lo que si venia la mía mort, tindrias tu que practicarho, tenint los diners de eixa. Y queda complertas las 2000 lliuras, esto es 1200 als de Vilamajo y 800 als de Ripoll.

Basta, en esta van á completar las segas, que al Urgell crech estan finida la cullita no será plena plenaria, pero sí medianament bona; ni tampoch la del Oli

será lo que se esperaba. Dissimularas alguns absurdos, que no dupto abundara esta, puig no hi vals examen per res, y ab un instant quedo postrat. / (continua, vertical, al marge:)

En est instant que son las que arriba lo Forns per tercera visita, quedo ab lo mateix mal y modo en la trasplana expressat. Ma germana mitg desganada, en especial dels quexals, y lo noy unich hereuet tampoch te de bondat havitaria; lo estudiant bo, saludantvos ell per tota la casa ab lo amor que us estima est vostre cosí servidor Joan Castelló (rubricat)

S. Martí y juny 28 de 1848. //

(segueixen, a dues columnes, les apuntacions d'allò donat a la família Vila-major i d'allò donat a la família Ripoll, fetes, sembla per la lletra -i a més amb referència a dates posteriors-, per Josep Miró:)

En 28 Agost de 1848 se hán entregat á compte de las 400 lliuras que quedan á favor de la familia de Vilamajó, a Joseph Batlle 45 ll.

En 20 de Mars de 1849 30 ll.

En 19 Juliol de 1849 á Ramunda Bosch y Batlle entregadas á Ramon Tavera per comissió de la dita 100 ll.

Per una fé de obit á Jaume Batlle del Ill. S. Ripoll á 24 Agost de 1849
1 ll. 4 s. 9 [d.]

En 23 Mars de 1850 al Home ó Marit de Llucia Batlle en Belianas
3 ll. 19 s. 8 [d.]

En 3 Abril de 1850 á Joseph Batlle 75 ll.

En 20 Juliol á id. Per lo viatje 15 ll.

En 9 Mars de 1851 per la escriptura á favor de Ramon Ayguade de Vilanova
5 ll. 12 s. 6 [d.]

En Juny de 1851 á Joseph Batlle 30 ll.

En 22 Maig de 1852 á Ramon Batlle 30 ll. /

(2ª columna)

Familia de Ripoll

En 25 Febre de 1849, á Anton Ripoll per Ceuta 31 ll. 2 s. 6 [d.]

En 16 Juny de 1849 hé entregát per lo aprenentatge de sastre de un fill de Anton Ripoll á sa propia Germana 46 ll. 10 s.

En 18 Mars de 1850 á Ramunda Sellés y Ripoll, viuda 19 ll. 18 s. 5 [d.]

Dia 26 Setembre de 1852 á Anton Ripoll en Vich 11 ll. 2 s. 4 [d.]

Dia 26 Juny de 1853 al mateix Anton Ripoll 7 ll. 2 s. 6[d.] //

Al Iltre D. D. Jose Miro y Vilamajó, Pbro. y Canonigo de la Sm. Iglesia Catedral de Vich (amb segell de correus de Tàrrega, data 29 juny 1848)

14.

Bellpuig. 1852, març, 6

Carta de Pere Miró al seu oncle, el canonge Josep Miró. De Bellpuig a Vic. Amb nota final afegida pel germà Bonaventura Miró.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

Bellpuig 6 de Març de 1852

Mon Estimad Sr. Oncle:

Abem rebut la sua carta fecha del dia 4 y ab ella beem ab la situasio que os a posat D[eu] nostre señor.

Nosaltres apar tambe que sen requorde D. Nostre Señor pues esta matinada am agut de sangra la mare y la mia dona Merse la mare per rao de que li a·comparegut una espesia de mal com si·sa volie ferir de manera que cuasi no podie parla sino que per medi de la sangria se a·compost mol y la Merse perque se trobe ambarasada pero ara sangrada s·a pariat.

Lo pare me diu que cuan li va fe sapige la mor de D. Anton sa quivoqa la fecha que posa dia 9 y ere lo dia 2. Lo pare tambe esta mol atordit perque no pot fe ana la llengua y com vol tantes espresions de tots. Mani y disposi de son nebot servidor

Pere Miró

(potser en lletra del pare, i amb pas a tractament de tu, com a germà:)

Mol me han Edificat les paraules ab la tua carta, no boldra altra cosa que tenir una comfarenia llarga ab tu, per arreglar les mies coses, y sino alabat sia Deu. Á Deu sia. //

Al S. D. D. Jose Miró y Vilamajor

Vich

15.

Bellpuig, 1852, març, 27

Carta de Bonaventura Miró a Narcís Segarra.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

Bellpuig 27 Mars de 1852

Mol apreciat amich Narcís: gracias á Deu habem tingut la satisfaccio de rebrer la vostra apreciada carta y saber habeu arribat en eixa sens novedad; en ella habem vist lo motiu del retardo vos privá arribar mes prompte; pero com la ocasio no se vos oferí per no trobar asientos en las diligencias lo que nosaltres ignoravam, estabam ya en algun cuidado si vosaltres arriban á eixa vos habiau descuidat de cumplir ab lo promes. Pero en vista de ella de la que escriviu mos fem carrech de que no podiau cumplir mes prompte. Mol mos habem alegrat de que aqueix viatge lo haigiau passat sens la menor novidat.

Gran satisfaccio es per mi las relacio me fas del estat de millora se troba de salud mon estimat germá, però com la declaracio dels Metges no es prou satisfactoria, estaré sempre en cuidado fins que ell se trobi ab robustés. Tambe me fa temer mol la sua devilitat però confio ab la ajuda de Deu que se tornarà á posar ab lo pristi estat. Deu ho fasi aixi mateix com desitjam.

Mol mos habem alegrat que vostra visita al meu germá fos del tot acceptada lo que per ningun motiu // me podia creurer al contrari; pues vos encomano que tan tu com Tomasa vos intereseu per ell y pendreu com á cosa propia ya que la meua salud y particularmen lo fatal estat de la mia Muller me ha privat lo poder efectuar lo viatge, no obstan espero de la vostra vondat fareu tot quan pugués jo fer y mes de alló que podria fer.

Lo estat de la mia Muller encara que de alguns dias á esta part presenta Millora en lo seu mal, com que habem probat lo alsarla del llit dos o tres vegadas, no obstan la pobra se troba de tota la part dreta impossibilitada com tambe la llengua y aixó la té mol affigida de modo son moltas las ocasions se posa á plorar y á mi me fá estar mol affigit. Deu nostre senyor nos doni un ramey si'ns convé.

També mos alegrarem que lo estat de la mia germana Remunda vaigia millorán de la sua salud y que Tomasa sia lo descans de las suas tareas per cobrar ab mes facilitat la sua deteriorada salud.

Te encomano en gran manera y donias les gracias al Señor Canonge Sacrista del mol empeño á tingut en comunicarme lo astat del meu germá, añañinli que he rebut las suas tres cartas y que no estrañi no li hagia contextat motiu de trobarme mol affigit, lo que me ha portat no solament escriurer si que tambe de fer otras cosas, li donarás de part meua lo mes cordials afectes.

I per ultim los donarás á mon estimat Germá y Germana sens olvidarme de Tomasa, los que me han encarregat, tots los de casa inclosos los de Ramon y Mn. Joan, y de aquest vostre SS.

Bonaventura Miró (rubricat)

16.

Bellpuig. 1853, desembre, 29

Carta de Gaietà Fornas al canonge Josep Miró. De Bellpuig a Vic.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

Bellpuig 29 desembre de 1853

Mon apreciat:

En contextacio á la sua apreciada aclaríu al que me diu que atribuíe la mia omicio en algun resentiment, puch dirli que ben distan é estat sempre de aixó, respecte de saberu quan entraren á habitar la casa de Ripoll que si se presentabe un cas semblan que habian de desocuparla, pero si fou com li va escriure que lo ascetiment ere solament per ser mogut per un subjecte que es enemich declarat de mon Nebot Foguet, y per aso vas tenir un regular incomodo, pero sí que puch dirli que encara que sentiren lo desocupar la casa, alomenos han millorat en un tot. De Maimó en son degut temps entregá las 30 lliuras com ya mai se á descuidat, y en cuan lo seu diposit son existens 29 pesetas 12 quartos, y habien de servir aquestas per celebrar missas de caritat 5 rls. ... segons me é assinat, poden celebrarse 23 misas, y sobran de tot lo dit 3 rls. 12 quartos y sen una friolera lo que falta per los 5 rals, selebraré 24 missas y quedará net lo seu peculi. Me afiguro que las 24 missas se deurán aplicar *pro Muliere* com las anteriors, en fin no comensaré á celebrarlas fins haber tingut avís.

Joseph Palau regresá lo dia antes de rebrer la sua, y per ell encara no se aigi vingut á bisitarli, y no estraño fos tan silenciosa la sua marcha porque tantas quantas vegada habie tractat de venir, procuraba á persuadirlo de que no ó verifiques, pero en fin ó verifica sens parlamen.

Es veritat que lo assumpto del llogué de la casa se tractá ab Castelló y aquest digué que en cas de que lo Nebot bulgués fer obres á la casa que tolas las abonarie quan aquestas fosen necessarias, pero no las que farie per sa utilitat, com foren las que feu quan formá la botiga que res de ella se li aboná, y cuidado que a pesar de servir per sa utilitat, y custá llargues pesetas en reparar la paret mestra de la casa y de la casa del veí, casa lo Garriga, y tots los gastos que feu en dita botiga, solamen á quedat abonat á favor del Ramon mon Nebot las portas y rajjoles, que aixís se tractá ab Castelló, que si no se li pagaben las portas y rajjolas en // cas de

haberse de apartar de la casa, que sen portarie una cosa y altra, obligante á pagar los ferros que tragué de las portas bella, y sino que los arrencarie per deixarlos a la mateixa casa a pesar de que se malograrán las portas, com ya vas insinuarli á la anterior.

No cregui que lo Ramon vulgui tenir disputa alguna, ell no vol res mes que lo que es ben seu com son portas y raijoles per haberse tractat ab Castelló, com ú beurá en la copia del recibo que li acompaño de son encarregat Baltesar Felip y es com se segueix. Es Copia. Certifico lo infrascrit y baix firmat Baltesar Felip com á encarregat del Sr. Dn. Joseph Miró hereu de confiansa del difunt D. Jaume Ripoll, com habem pasat comptes del que tenie adelantat per pagar obres fetes en la casa del sobre dit difunt Jaume Ripoll en temps que existie lo difunt Castelló, y tot lo cost ó valor de ditas obras ó te pagat, sols queda á favor de Ramon Foguet las portas de la botiga de la entrada, y las raijolas de dita botiga, pero salvo los golfos de ditas portas que estos deuen quedar en favor de la casa, y pera que constia ab fins que sia menester fas lo présent en Bellpuig 7 de Maig de 1851.

Baltesar Felip (rubricat) Context. en 15 ó 16 de Id.

Me apar que ab lo que li dic del difunt Castelló, y junt ab lo recibo que li acompaño de que no tindrà reparo algu en aprovar lo que li demano en la anterior que es de que si lo Nebot se quede ab los golfos satisfará á son encarregat lo balor de ells judigats per lo serrallé, ó be si V. se vol quedar ab las portas, se farán judicá y quedarán en favor de la casa, cumplin lo Nebot en tornar á aparedar la porta com se obligá quan se tractá ab lo Castelló advertinli que las portas vellas son inservibles y tan que no poden servir sino per lo foch, y los golfos sera de res poden serví per la casa, en fin á tot cas si no li apar ve lo vendrer los golfos sap que lo Nebot no te altra obligacio que arrencarlos y entregarlos á son encarregat a pesar de que malogrará las portas, y siguii ó be se fasi dels modos aquí expresat en res se falte á la conciencia á mon modo de pensar, pues si fos en son lloch ningun reparo tindria en afectuaru sens ningun escrupol de conciencia Vuste.

Tenim molta neu ya del dia de Nadal, y ab uns frets inguantables, ab aso procuri á guardarse y pasar las festas ab completa salut.

Son Amich

Cayetano Forns (rubricat)

II. DOCUMENTS DIVERSOS

1.

1843 (data post quem)

Redacció d'un acord d'avinença entre els dos cohereus de confiança del canonge Jaume Ripoll i Vilamajor, el canonge Josep Miró i el doctor beneficiat Joan Castelló.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

In nomine Christi Amen.

Disposicions acordadas per los infrascrits, com á hereus de confiança, nombrats per lo difunt D. D. Jaume Ripoll, Canonge que fou de la Santa Cathedral de Vich. Com consta de son ultim testament, otorgat en poder de D. Miquel Febrer als 28 de octubre de 1843.

Primo: se distribuirán per limosnas entre los pobres de la present Ciutat de Vich dos mil lliuras Barcelonesas, per una vegada tant solament.

2º Se repartirán igualment dos mil lliuras Barcelonesas entre los pobres parents del difunt, miránt especialment á las Donsellas, á las quals servirá de augment de dot, quant vinga la ocasió de contraurer matrimoni. Advertint que entre los parents, sian preferits, y ab majoria, los parents de Vilamajor, y despues los de part de Ripoll; qual distribució y entrega se effectuará en lo modo y forma enterament baix expressat é individuat.

3º Cumplert lo contingut en los dos articles anteriors, tot lo demes resultánt dels bens del difunt, tant en mobles, com en metallich, se aplica per suffragis de sa Anima, y demes Animas per las quals dit difunt tenia obligació á Deu pregar. Qual suffragis consistirán en cantars Funeraris, celebracions de missas etc. y esto en las iglesias, y per los sacerdots que nosaltres infrascrits hereus dispostarem y be nos aparexará.

Finalment, serán participes de las dos mil lliuras contingudas en lo article 2º las nebodas del difunt donsellas de part de Vilamajó, despues las nebodas de part de Ripoll; consignánt á cada una de ellas la quantitat que be nos aparega, atesa la necessitat y qualitats de cada una, per las quals sian mes ó menos dignas de major ó menor limosna, o consigna. //

Las nebodas del difunt ya casadas, com y també los nebots tant casats com fadrins, podran ser participes en la distribucio expressada en lo article 2, segons nos aparega, atenent las referidas qualitats y necessitat de cada un de aquells y aquellas; especialment se atendrá al dot que cada un de aquells ó aquellas ha rebut de drets Paternos y maternos; segons quals respectes consignarem á cada un lo que sia conforme á la voluntat del difunt.

Igualment, participaran de la quantitat del referit article 2 los parents pobres preferits los proximitas; en cuya distribució, deu observarse la preferencia y

majoria dels parents de Vilamajor als parents de Ripoll, que junt ab la necessitat que graduarem en los predits parents, consignarem á cada un la quantitat que conegam en prudencia y conciencia, procuránt conformarnos ab las disposiciones del difunt.

Las referidas dos mil lliuras quedant depositadas en subjecte de nostra confiansa, del qual se extraurán las partidas que proporcionalment consignarem á cada un dels partícipes, ya sia en clase de limosna, ya en clase de dot; verificantse la respectiva entrega al temps y ocasio que conixerem conforme á la voluntat de nostre difunt principal.

Ultimament, atesas las facultats testamentarias per lo referit difunt concedidas als dos infrascrits Cohereus junts, y á solas. No solament ratifican las facultats aquellas, si que en quant sia possible y menester las ampliám, á fi de que cada un dels dos Cohereus pugam obrar, tractar, accionar y demes que convinga relatiu á dita Confidencial herencia, y esto per si sol sens necessitat del altre dels dos. A qual fi nos concedim y otorgam recíprocament plena y total facultat, aprobánt y ratificant lo que cada un dels dos á solas resoldrá, y executaré. Volent que quant se efectuará á solas per lo un dels Cohereus, tinga lo mateix valor y forsa com si fos executat, aprovat y firmat per los dos junts.

2.

Sant Martí de Maldà. 1847, setembre, 4

Document de donació de diversos objectes religiosos pertanyents al canonge Jaume Ripoll i Vilamajor, a l'administració de Nostra Senyora dels Dolors, de Bellpuig, amb el benenèst que podran fer-ne ús també la sacristia de la parroquial i els dos hereus de confiança, el canonge Josep Miró i el Dr. Joan Castelló.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

Yo lo infraescrit Juan Bosch, prebere, com administrador de la Imatge del Sant Christo, Ramon Soler, Prebere, administrador de Nostra Senyora dels Dolors de la vila de Bellpuig, revem del Dr. D. Joan Castelló y Vilamajó de Sant Martí de Maldá, altre dels hereus de confiansa del Illustre Dr. D. Jaume Ripoll y Vilamajó, canonge que fou de la Iglesia Catedral de Vich, a saber un calis de plata sobredaurat, y los ornaments per celebrar Missa de Llansa de plata que son los següents: Esto es, casulla, estola manible, cobrecalser ab sa bolsa qual dadiva acceptám y rebem ab las condicions següents: Primo los dos hereus del referit difunt canonge, que son Dr. Joseph Miró, canonge de Vich, y lo predit Dr. D. Joan Castelló, se reservan expresament la plena facultat de usar dels referits ornaments y calser, tan en dita Iglesia de Bellpuig com fora de aquella, podentlos extraurer de dita Iglesia; y esto duran lo temps de sa vida natural, y esta finida

tots los sobredits ornaments y calser fasin transit á la sacristia del S. Christo de la Parroquial de Bellpuig, ab lo modo que se expresará en la clausula seguent.

Secundo. Que la sacristia dels Dolors tinga plena llibertat de usar de las cosas sobreditas, tots los dias de las festas solemnes en son Altar, per manera que la Dadiva sobredita se entenga donada per iguals parts á las dos sacristias del S. Christo y Dolors, però depositada en la primera del S. Christo.

Idem. Que la Sacristia principal de la Parroquia de Bellpuig puga igualment usar dels referits ornaments en las festivitats principals y mes solemnes de dita Iglesia Parroquial.

Idem. Que respecte de provenir los referits ornaments y calser del predit difunt canonge Jaume Ripoll, pugan los parents de aquest fins al tercer grau inclusive usar de ells, tots los dias solemnes de la Iglesia de Bellpuig, sens que puguian extraurerlos de ella.

Qual donacio ó Dadiva los infraescrits Administradors acceptam y rebem ab las condiciones sobreditas, despues de haber donat incomparables gracias als Donadors; y prometem cumplir exactament tot lo sobre dit, ab lo modo y forma expresats.

En seguritat del qual donám lo present resguart y Testimonial en presencia de D. D. y porque consti fas la present en Sant Martí dia 4 de Setembre de 1847.

Joan Bosch, Prebere Administrador (rubricat).

3.

Vic. 1854, juliol, 7

Nota de destriament de les quantitats pertanyents als canonges Jaume Ripoll i Josep Miró, de les conservades a la casa de Vic on vivien.

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

(lletra de Josep Miró:)

Notas particulars per govern del Hereu ó absolut ó de confiança del Canoge de Vich Joseph Miró que se comensan vuy 7 Juliol de 1854.

Quant se instalá la Casa de ensenyansa publica de Hermanas Terciarias del Carme en Bellpuig entregá lo Canonge Miró á compte del Canonge Ripoll en lo Mes de Mars de 1854 2400 lliuras á la Hermana Eugénias del Carmen, Superiora de dit Establiment, ó millor diré al S. y R. Bernat Sala Director general de las ditas Hermanas terciarias per entregarlas á ellas. Qual partida de 2400 lliuras

debia pagar Ripoll. I com los interessos seus estaban amagats, y urgia la entrega, los adelantí dels meus, y ara quedo acrehedor á las 2400 lliuras, y cobradoras del Ripoll. Consta la entrega per un simple recibo firmat per la Eugenia Molist y R. Sala. Miró se reintegrá de 2400 lliuras dels diners explica mes aball.

Pertanyen a Ripoll 1545 lliuras 10 [sous] que son en una post á la paret de la Arcoba del meu quarto. En paper de 17 agost 1854 hi había 33 unsas y mija y no se hi trobá mes, en dita post.

Pertanyen á Ripoll 1500 lliuras que son en lo Archiu de la Catedral dins un canó de llauna entre altres del Canonge Miró ahont están notats 3 cartuxos 2 de Miró y 1 de Ripoll. Altra partida en lo calaix de la llibreria la mes arraconada ab 38 onzas en lo mes interior. De estos diners que quedian pagadas 100 lliuras á la Noya donzella de Ayguader, donzella, per quant se casia se li darán, y solament 50 lliuras si mor donzella per sufragi de sa anima. En un calaix portatil en lo Baul mes grós se troba 2000 lliuras que servirán per a pagarme las 2400 lliuras que adelantí per las Monjas de Bellpuig y las 400 lliuras que faltan se trauran dels que hi ha en lo calaix de la llibreria. Lo demes que quedará de dit diner se'n farán parts repartidoras per sufragi de la anima de dit Ripoll; pobres de la Parroquia de Vich, y parents seus tant de la familia ó parentela de Ripoll, com de Vilamajó; pero ab preferencia á la familia de Vilamajors.

Ja queda una especie de inventari encara que poch limpio pero exacte. Alli se expressan los mobles de Ripoll ab sos valor. No·bstan de haberme autorizat per retenirme lo capser (?) ab tot pro he retingut varias llibretas senyalan lo corresponent á sos articles.

(en altra lletra:) En vista de eixas notas del Canonge D. Joseph Miró se ha fet lo que explica en elles; fent una llibreta de entradas y eixidas, ahont consta lo que se encontrá del sobredit Ripoll, y al destino que se ha donat, segons las explicacions doná Miró y ab sas notas.

Vere Miquel Batlle, degá (rubricat)

4.

Vic. 1864, novembre, 2 (data post quem)

Curriculum vitae de Josep Miró redactat per ell mateix

AEV. Fons Jaume Ripoll i Vilamajor

(en lletra de Josep Miró:)

Batejat en 24 de Desembre de 1784. Confirmat en la visita que feu en los dias de 25 y 26 de Maig de 1788 lo Ill. y Rm. S. D. Rafel Lasala y Lozela, Bisbe de Solsona.

Primeras lletres y escriurer fou ensenyat en lo convent de Bellpuig per lo R. P. S. Bonaventura Quintana, Religios del Convent de S. Francesch. En 18 Octubre de 1798 comenzá Filosofia y conlogué en Juny de 1801.

En 18 Octubre de 1801 comenzá Theologia, que continuá 4 anys que concloueren en Juny de 1805. En 1 de Març de 1805 defensá un acte de conclusions semanals de Theologia, fent de Patró lo P. jubilát Alabau.

En 18 oct. 1805 comenzá l'any de pasantia.

En 17 Abril de 1806 prengué lo grau de Bachiller de Teologia *nullo censorii discrepante ac 1a classis*.

En 23 de 1806, previa una oració de *hora dispositiva* que recitá en lo teatro major de la Universidad de Cervera, se li conferí lo grau de Licenciado en Tehologia ab tots los honors *nullo cen. discrepante*. Consta tot aixó en los registres de la secretaria de dita Universidad, com ho testifica ab una legal certificació Francisco Bagils y Morlius, secretario interino, fet en Cervera en 14 Jener de 1817. //

En 27 Febre de 1807 se·m conferí la 1ª tonsura per lo Ill. S. Mora en Solsona.

En 22 Maig de 1807 en las temporas de la SS. Trinitat per lo mateix Ill. S. Mora los quatre Ordes menors.

En 23 Set. de 1809 se·m conferí lo Sagrat orde del Subdiaconát dit^o *Benefi. Ecclesiastici cong.* y de residencia en la Iglesia Parroquial de Bellpuig, y se·m conferí en lo Episcopal Palacio de la Seu de Urgell per lo Ill. S. Bisbe Dueña y Cisneros.

En 23 Desembre de 1809 se·m conferi lo S. Orde del Diaconat per lo mateix Ill. y Palacio que'l Subdiaconat.

En 7 Abril de 1810 en lo Palacio Ep. de Guissona per lo mateix Ill. Dueña y Cisneros se·m conferi lo S. O. del Presbiterat ab dit. de Ben. Eccl. *ut sup[ra]*.

En 30 Abril de 1810 se·m doná llicencia de celebrar per 6 m[eso]s.

En 3 Nov. de 1810 se·m donaren ll[icèncie]s de conf[essió] per un any.

En 25 de Set. de 1812 se·m prorrogaren per 2 anys.

En 1 de Des. de 1814 se·m prorrogaren per 4 anys.

En 22 de Nov. de 1810 me nombraren tinent de Parroco duránt la ausencia del S. Miquel Vila, Capella major de la Parroquial de Bellpuig.

En 1809 se·m presentá lo Benefici baix la invocació de 2 y 3 de S. Antoni Abat, fundát en lo primer altar se troba al entrar á la Parroquial Iglesia de Bellpuig, á la dreta, y baix eix titol me vas ordená de Subdiaca, Diaca y Presbitero.

450

Barajar en 26 de Diciembre de 1786.
Confirmat en la visita q' fue en los dias de 25.
y 26 de Mayo de 1788 lo Ill. y R.º J. D.
D.º Rafael Larala y Lorela Bisbe de Solsona

Primeras letras y uctitud fou enenyar en
lo consens de Bellpuig per lo R. P. J. Bonas
Quirronas Prehijos del consens de T.º Fran.º ch.

En 18 octubre de 1798 comenza Theologia,
y conlucio en Juny de 1801.

En 18 octubre de 1801 comenza Theologia, q'
continua el any q' conluciden en Juny de
1805: seque en 1 de Mayo de 1805 defensa un ac-
te de conclusiones semanales de Theologia, fens del
Pastor: lo P. Zubilar Alabau

En 18 oct. de 1805 comenza l'any de parancia

En 17 Abril de 1806 prengue lo grau de Bachiller
de Teologia nullo consens disponse ac 1º clavis.

En 23 de 1806 prenia una oracio de horta dispositi-
va q' recita en lo teatro mayor de la Univ.º de Gerona
se li confere lo grau de Licenciado en Teologia ab
tots los honores nullo cen. dicit: comita 100 aseo
en los requisitos de la secur.º de dita Univ.º com h.º tes-
tifica ab una legal cortijo Fran.ºº Bogide y Melchior
Sec.º int.º fo en Gerona en 16 Juny de 1817.

Dades biogràfiques de la carrera eclesiàstica de Josep Miró. AEV

En 27 Febr. de 1807 sem confesi la 1ª Confesio per
 lo Ill. S. Mota en solona
 En 22 Maig de 1807 en las temporals de la S. Trinitat per
 lo maris Ill. S. Mota los quatre Ordes menors.
 En 23 Set. de 1809 sem confesi lo sagrat orde del Subdia-
 conat tit. Benigi eccl. cano y de residencia en la 4ta P.
 Parral de Bellpuig, y sem confesi en lo Episcopal Palacio
 de la Seu de Vauell per lo Ill. S. Bisbe Duena y Cisneros.
 En 23 Diciembre de 1809 sem confesi lo l. Orde del Diaconat
 per lo maris Ill. y Palauó quel Subdiaconat.
 En 7 Abril de 1810 en lo Palacio Ep. de Guissona per lo
 maris Ill. Duena y Cisneros sem confesi lo l. O. del Presbit.
 ab tit. de Ben. eccl. ut sup.
 En 30 Abril de 1810 sem dona llicencia de celebrat per 6 m.
 En 3 Nov. de 1810 sem donaten el l. de conf. per un any.
 En 25 de Set. de 1812 sem prorroga per 2 anys.
 En 1. de Des. de 1816 sem prorroga per 4 anys.
 En 22 de Nov. de 1810 me nombriaren Titent de Parroco
 durant la ausencia del S. Miguel Vila Capella major de
 la Pata de Bellpuig.
 En 1809. sem presenta la Benefic. baig la invocacio d 2. y 3. de
 S. Antoni Abat fundat en lo primer altar de tota al intrar
 a la Parra Tota de Bellpuig a la dreta, y baig un titol me-
 nor ordena de Subdiacon, Diacon, y Presbitos.
 En 15 de Oct. de 1810 mori mon estimar Pate. (V. RR)
 En 1814 sem confesi, e presenta la substitucio de una Plata de
 la V. Unio de Ptes de la Parra de Bellpuig per impossibilitat
 del R. Thomas Torcalis y la torni firm al Diciembre en so abia
 organizacio y percepcio de la mitat de ella qd era de 2000, que
 dant la alta mitat pel dit mon principal.
 En 6 de Ditem. de 1816 mori lo R. D. Antoni Bellpuig Abt. y Rec.
 tor de la Pata de S. Martí Encorts de car Bisbat: sint de parronat
 de Capitel, y mes de Set. pingué lo torn lo men Con Ill. D. D. Faume

2011 a 1211.

En 15 de Oct. de 1810 morí mon estimat Pare (I. P. R.).

En 1814 se-m conferí ó presentá la substitució de una Plaza de la Venerable Unió de Presbiteros de la Parroquial de Bellpuig per impossibilitat del R. Thomas Forcades y la servi fins al Desembre en so abía assignació y percepció de la mitat de ella que era de 200 lliures, quedánt la altra mitat pel dit mon principal.

En 6 de Desembre de 1816 morí lo R. D. Anton Bellpuig, Prebere y Rector de la Parroquial de S. Martí Çescorts de est Bisbat. Sent de patronat de Capítol, y mes de Des., prengué lo torn lo meu Così Ill. D. D. Jaume // Ripoll, canonge. Me enviá un expres ab una carta escrita per lo R. Fructuós, y firmada de éll puix estava indisposat en lo llit, invitantme si volia lo tal curát, pero que si no volia acceptarlo no per ço me estimaria menos. Consulti eix negoci á la Mare y Germans, y no volian accedir, pero despres de varias reflexions me resolgui partir lo dia 11, o 12, arribánt en esta al 13, ó 14. Me explicá lo que era aquell curát, y rodejât del P. Andreu Ricart, del S. Joaquim Teixidor, de son fill R. Joseph y altres me obligaren á cedir; se aplazá lo dia de las oposicions, que quedaban encara obertas, vás fer la oposició, quedá aprobada; se-m doná la colació en lo dia 19 Des. de id., y en lo dia 21 á las 11 del matí prenguí pcessió de dit curat. Allí residí fins al 27 de Mars de 1821, en qual dia se-m doná colació y pcessió del Canonicát; me-n torní á la Rectoria en calitat de Economo, y deixí en lo dia 27 de Juny del mateix any. Tinch otorgát mon ultim testament clos en poder de D. Miquel Febré, Notari de la Curia Ecclesiastica de est Bisbat, en 2 de Novembre de 1846.